

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Інститут Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра економіки і права

«До захисту в ЕК»
Директор інституту
Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«05» лютого 2024 р.

«До захисту допущено»
В.о. завідувача кафедри
Юлія ЛЕВЧЕНКО
(підпис) (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«05» лютого 2024 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 051 «Економіка»
(код та назва спеціальності)
освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»
на тему: Напрями підвищення економічної ефективності підприємства

Виконав: здобувач 5 курсу, групи ЗЕП-5-6

Ськов Владислав Володимирович
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Керівник Ємцева Галина Федорівна
(прізвище, ім'я та по батькові) (підпис)

Консультанти
(прізвище та ініціали) (підпис)
(прізвище та ініціали) (підпис)

Рецензент
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач(ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2024 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет)	Навчально-науковий інститут Економіки і управління
Кафедра	Економіки і права
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма	«Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри економіки і права

Юлія ЛЕВЧЕНКО

“ 09 ” жовтня 2023 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Єсськов Владислав Володимирович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Напрями підвищення економічної ефективності підприємства»

керівник роботи Ємцева Галина Федорівна, ст.викл.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від 09 жовтня 2023 р. № 819-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 05.02.2024

3. Вихідні дані до роботи: баланс ТОВ «Київський БКК» за 2020, 2021, 2022 рр.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Розділ 1. Теоретичне підґрунтя формування показників ефективності господарчої діяльності підприємства. 1.2. Види та форми ефективності як економічної категорії комплекс показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства 1.3. Чинники та напрями підвищення ефективності діяльності підприємства. Розділ 2. Аналіз показників ефективності діяльності ТОВ «Київський БКК». 2.1. Загальна характеристика підприємства 2.2. Аналіз техніко-економічних показників діяльності підприємства за 2020-2022 р.р. 2.3. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства 2.4. Оцінка ефективності використання оборотних коштів 2.5. Аналіз ефективності використання персоналу підприємства 2.6. Аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства 2.7. Аналіз економічної ефективності діяльності ТОВ «Київський БКК». Розділ 3. Напрями підвищення ефективності ТОВ «Київський БКК». 3.1. Визначення головних внутрішніх і зовнішніх чинників підвищення економічної ефективності діяльності підприємства. 3.2. Впровадження та обґрунтування доцільності реалізації заходів щодо підвищення економічної ефективності ТОВ «Київський БКК». 3.3. Вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності ТОВ «Київський БКК». Загальні висновки. Список використаної літератури. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу: Результати досліджень знайшли відображення у 7 рисунках та 34 таблицях ілюстративного матеріалу.

6.Консультанти розділів

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 09 жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	01.11.2023 р.	виконано
2	Написання розділу 1	30.11.2023 р.	виконано
3	Робота над розділом 2	22.12.2023 р.	виконано
4	Підготовка розділу 3	15.01.2024 р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	до 04.02.2024 р.	виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	31.01.2024 р.	виконано
7	Проходження перевірки на антиплагіат	до 31.01.2024 р.	виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	05.02.2024 р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	06.02.2024 р.	виконано
10	Захист кваліфікаційної роботи	14.02.2024 р.	виконано

Здобувач

Владислав ЄСЬКОВ
(підпис) (Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Керівник роботи

Галина ЄМЦЕВА
(підпис) (Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

АНОТАЦІЯ

Єськов Владислав Володимирович. Напрями підвищення економічної ефективності підприємства. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 051 «Економіка підприємств», освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства». Національний університет харчових технологій, Київ 2024.

У кваліфікаційній роботі проведено аналіз і узагальнені його результати щодо напрямів підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Розглянуто сутність поняття ефективності як економічної категорії, комплекс заходів, що характеризують ефективність діяльності підприємств, а також чинники та напрями підвищення ефективності їх діяльності.

Проаналізовано господарську діяльність підприємств харчової промисловості ТОВ «Київський БКК».

На основі узагальнення результатів аналізу ефективності діяльності підприємства впроваджено заходи щодо підвищення ефективності його роботи, а саме запропоновано впровадити нові рецептури виробів і встановити комплекс обладнання для реалізації випуску запропонованого асортименту виробів на невикористаній виробничій площі.

Впровадження запропонованих заходів дозволяє збільшити обсяг виробництва продукції у натуральному виразі на 902,8 тон, збільшити на 2,96 % прибуток від реалізації, підвищити рентабельність продукції на 16,36%, покращити показник продуктивності праці на 0,55%.

Кваліфікаційна робота складається з пояснювальної записки, яка містить 96 сторінок. Аналіз представлено 34 таблицями і 7 рисунками.

Ключові слова: ефективність, діяльність підприємства, оцінка ефективності, фінансовий стан, показники ефективності.

ANNOTATION

Yeskov Vladyslav Volodymyrovych. Directions for increasing the economic efficiency of the enterprise. Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 051 "Enterprise Economics", educational and professional program "Enterprise Economics". National University of Food Technologies, Kyiv 2024.

In the qualification work, an analysis was carried out and its results were summarized in terms of directions for increasing the efficiency of business entities. The essence of the concept of efficiency as an economic category, a set of measures characterizing the efficiency of enterprises, as well as the factors and directions of increasing the efficiency of their operations are considered.

The economic activity of the food industry enterprise "Kyiv BKK" LLC was analyzed.

On the basis of the generalization of the results of the analysis of the efficiency of the enterprise's activity, measures were implemented to increase the efficiency of its work, namely, it was proposed to implement new recipes of products and to install a complex of equipment for the implementation of the release of the proposed range of products on unused production space.

The implementation of the proposed measures allows to increase the volume of production in natural terms by 902.8 tons, to increase the profit from sales by 2,96%, to increase the profitability of products by 16.36%, to improve the labor productivity indicator by 0.55%.

The qualification work consists of an explanatory note, which contains 96 pages. The analysis is presented in 34 tables and 7 figures.

Keywords: efficiency, enterprise activity, efficiency assessment, financial condition, efficiency indicators.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Види та форми ефективності як економічної категорії	5
1.2. Комплекс показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства	17
1.3. Чинники та напрями підвищення ефективності діяльності підприємства	32
Висновки за розділом 1.	37
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК»	39
2.1. Загальна характеристика підприємства	39
2.2. Аналіз техніко-економічних показників діяльності підприємства за 2020-2022 р.р.	47
2.3. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства	49
2.4. Оцінка ефективності використання оборотних коштів	53
2.5. Аналіз ефективності використання персоналу підприємства	57
2.6. Аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства	59
2.7. Аналіз економічної ефективності діяльності ТОВ «Київський БКК»	69
Висновки за розділом 2.	71
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК»	73
3.1. Визначення головних внутрішніх і зовнішніх чинників підвищення економічної ефективності діяльності підприємства	73
3.2. Впровадження та обґрунтування доцільності реалізації заходів щодо підвищення економічної ефективності ТОВ «Київський БКК»	76
3.3. Вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності ТОВ «Київський БКК»	90
Висновки за розділом 3.	94
ВИСНОВКИ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	97
ДОДАТКИ	101

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Підвищення ефективності підприємницької діяльності пов'язано із вдосконаленням і активізацією всього господарського механізму, інноваційного, організаційного і фінансового менеджменту. У сучасних умовах роботи українських підприємств харчової промисловості в силу зовнішніх і внутрішніх факторів підвищення ефективності господарювання набуває особливого значення. Адже їх діяльність спрямована не тільки на задоволення потреб споживачів, але й на досягнення максимального рівня прибутку, що досягається мінімізацією витрат, зниженням собівартості продукції та необґрунтованих втрат ресурсів.

Питанням підвищення економічної ефективності функціонування суб'єктів господарювання присвячені наукові праці українських вчених А.Заїнчковського, І. Ковальчук, В. Андрійчук, Т.Мостенської, О.Шеремета, А.Гончарук, Г. Іваницької, Т. Говорушко і багатьох інших.

Метою кваліфікаційної роботи стало аналіз роботи підприємства харчової промисловості ТОВ «Київський БКК» на предмет визначення і підвищення економічної ефективності його господарювання.

Для досягнення мети роботи сформульовано *ряд взаємопов'язаних завдань*:

1. Сформулювати теоретичне підґрунтя для оцінки показників ефективності: визначити сутність поняття економічної ефективності підприємства, проаналізувати види та форми ефективності як економічної категорії. Розглянути Комплекс показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства; визначити чинники та напрями підвищення ефективності діяльності підприємства.

2. Здійснити обґрунтований аналіз показників ефективності діяльності ТОВ «Київський БКК» в період 2020...2022 р.р.: техніко-економічних, ефективності використання основних засобів, ефективності використання оборотних коштів, ефективності використання персоналу підприємства, фінансових результатів та фінансового стану підприємства економічної ефективності діяльності

3. Обґрунтувати напрями підвищення економічної ефективності ТОВ

«Київський БКК»: визначити головні внутрішні і зовнішні чинники підвищення економічної ефективності діяльності підприємства, запропонувати до впровадження та обґрунтувати доцільність заходи підвищення економічної ефективності ТОВ «Київський БКК», визначити вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є ефективність господарської діяльності ТОВ «Київський БКК».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти економічної ефективності ТОВ «Київський БКК».

У процесі дослідження використано наступні **методи дослідження**: логічного узагальнення та наукової абстракції – для уточнення поняття та значення економічної ефективності, економіко-статистичні – для аналізу динаміки розвитку підприємства, системного і порівняльного аналізу – для класифікації і групування методів оцінки рівня економічної ефективності підприємства, моделювання і прогнозування – для розробки комплексного заходу підвищення рівня ефективної роботи підприємства.

Теоретичною та методичною базами стали закони України, нормативні документи, накази та методичні рекомендації Міністерства економіки України, фінансова звітність досліджуваного підприємства, монографії, матеріали періодичних наукових видань та інші.

Розрахунки здійснено за допомогою персонального комп'ютера з використанням програми Microsoft Excel.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Роботу викладено на 104 сторінках, містить 7 рисунків і 34 таблиці.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Види та форми ефективності як економічної категорії

Важливою категорією, що застосовується у багатьох галузях господарювання та людської діяльності, є ефективність. Для економіки категорія ефективності є однією із фундаментальних. Ефективність має важливу роль і достатньо аналізується сучасними науковцями. Економічна ефективність це базове поняття економіки ринкового типу, що зорієнтоване на досягнення безупинного вдосконалення і всього виробництва, і окремо суб'єкта господарства [11].

Термін «ефективність» з латинського перекладається як дія, процес реалізація, а, отже, багато економістів під ефектом розуміють отриманий результат у матеріальній, грошовій або соціальній формі, та під економічним ефектом визначають результат виробництва або надання послуг, виробничу ціну, національний дохід, валову продукцію, прибуток або ж зниження витрат [10-11].

Ефективність використовується для відображення глибини використання виробничого ресурсного потенціалу в напрямку визначених цілей. Отже, ознакою ефективності є, насамперед, досягнення мети виробничо-господарської діяльності суб'єкта господарювання з мінімально ймовірними втратами ресурсів.

Іноземним синонімом категорії «ефективність господарювання» є термін «продуктивність системи виробництва та обслуговування». У даному випадку під продуктивністю визначається успішне застосування будь-яких видів ресурсів (трудових, фінансових, матеріальних, енергетичних, земельних, інформаційних тощо) для виробництва різноманітної продукції та надання послуг [8, 15-16].

Ефективність господарювання оцінюється економічними показниками. Ефективність роботи персоналу підприємства, в першу чергу, виробничого, визначають на базі вартісних і натуральних показників продуктивності праці.

Ефективність застосування основних фондів визначають на базі розрахунку

показника капіталовіддачі, а застосування оборотних активів – показником швидкості їх обігу.

У економіці підприємства також використовується значний перелік нематеріальних ресурсів, серед яких основними є трудовий і виробничий капітал.

Чисельно проаналізувати ефективність роботи підприємства дає можливість комплекс показників рентабельності. Рентабельність визначається співвідношенням доходів та затрат. З погляду на типи доходів та витрат обчислюють різні показники рентабельності [5-6, 8, 10, 12, 15, 19]:

- *підприємства в цілому;*
- *активів;*
- *асортиментних видів продукції;*
- *власного капіталу;*
- *основного капіталу.*

Показники рентабельності є базовими ознаками причинного середовища складання прибутку (доходу) підприємства. Відповідно, вони є обов'язковими складовими дослідження та аналізу фінансового стану підприємства. У процесі оцінки виробничого процесу показники рентабельності застосовуються у ролі інструменту політики вкладень і ціноутворення.

Традиційний підхід визначення ефективності виробничої діяльності підприємства заснований на класичній моделі Дюпона, що характеризує рентабельність капіталу і передбачає оцінювання ефективності на основі двох груп показників. Це узагальнюючі показники, або показники першого рівня, які відображають ефективність діяльності підприємства в цілому. У ході їх аналізу порівнюються результативні показники з витратами всіх ресурсів, тобто показниками другого рівня. Показники другого рівня оцінюють ефективність використання окремих видів ресурсів підприємства.

Оцінка ефективності діяльності на основі концепції «Performance Management» (управління результативністю) передбачає використання так званої збалансованої системи індикаторів (Balanced Scorecard (BSC)), яка включає різні фінансові й нефінансові показники, що дають змогу комплексно оцінити вартість

підприємства й ефективність його діяльності. Показники рентабельності використовуються в цій системі як другорядні.

Традиційний підхід до визначення ефективності виробничої діяльності підприємства оцінюється за допомогою таких показників першого рівня як:

- *рентабельність активів;*
- *рентабельність власного капіталу;*
- *рентабельність інвестованого капіталу;*
- *рентабельність продукції;*
- *рентабельність операційної діяльності;*

Показники другого рівня характеризують ефективність використання окремих категорій ресурсів і дають змогу менеджерам більш детальну увагу приділити аналізу використання окремого ресурсу. Доцільно аналізувати динаміку їх змін, а не зміну абсолютного рівня, оскільки абсолютне значення, наприклад рентабельності основних чи оборотних засобів, не можна порівнювати з альтернативною дохідністю. Так, наприклад, абсолютного значення банківських депозитів, оскільки отриманий підприємством прибуток - це результат функціонування не лише одного виду активів підприємства, а всієї їх сукупності. Проте, динаміка зазначених показників дозволяє оцінити ефективність використання певних видів активів підприємства і з якими виникає найбільше проблем.

Показниками ефективності використання основних засобів є:

- *віддача основних засобів;*
- *рентабельність основних засобів;*

Показники ефективності використання трудових ресурсів визначаються як відношення обсягу реалізованої продукції чи товарообороту, чи ефекту у вигляді прибутку, до середньої чисельності працівників чи суми затрат на оплату праці всіх працівників. Найважливішими показниками ефективності використання трудових ресурсів є:

- *виріток;*
- *трудомісткість;*

- *продуктивність*.

Показники стану та ефективності використання основних фондів базуються на аналізі основних фондів – активів підприємства, які мають вартісну оцінку і не зменшують матеріально-речову форму в процесі експлуатації. Вони відіграють значну роль у процесі праці, так як у загальній сукупності утворюють виробничо-технічну базу і визначають виробничу потужність підприємства. При оцінці ефективності виробничої діяльності підприємства доцільно визначити такі показники як «фондовіддача», «фондомісткість» та «фондоозброєність», які характеризують ефективність використання основних фондів [20-21, 23, 26, 35].

Ефективність виробничої діяльності підприємства є узагальнюючим показником ефективності використання трудових та матеріальних ресурсів. Схематично модель оцінки ефективності виробничої діяльності підприємства зображено на рис. 1.1.

Рис. 1.1 Складові оцінки ефективності виробничої діяльності

Узагальнений план обчислення основних показників ефективності роботи підприємства, а також інтегральних показників ефективності його функціонування відображено на рис. 1.2.

Рис. 1.2 Основні інтегральні показники ефективності діяльності суб'єкта господарювання

Багато дослідників також надали своє трактування економічної ефективності. Так, Білик М. Д., зазначає, що економічна ефективність це «підсумок економічної роботи, економічних концепцій і заходів, що відображається відношенням одержаного економічного ефекту до ресурсних затрат, задіяних в одержанні даного підсумку, отримання максимального обсягу виробництва із мобілізацією мінімального ресурсного забезпечення» [5].

У роботі Мочерного С. В. [14]: «ефективність економічна – отримання максимальних підсумків за мінімальних затрат живої та уречевленої праці».

У економічній енциклопедії указується, що «ефективність – це можливість спричинити ефект, результативність процесу, програми, тощо, які відображаються як відношення ефекту, підсумку до затрат, що зумовили даний підсумок» [11].

Отже, ефективність є складною категорією актуальної економічної науки. І численні дослідження вчених, що вивчали категорію ефективності, вкладають своє тлумачення у даний термін. У таблиці 1.1 узагальнено зміст поняття «ефективність».

Таблиця 1.1

Тлумачення «ефективність діяльності підприємства» різними авторами

Автор(и)	Визначення
Емерсон [11]	Ефективність діяльності підприємства – це максимально вигідне співвідношення між сукупними витратами і економічними результатами.
Якимчук Т. В [36]	Пропонує визначати ефективність діяльності підприємства з урахуванням виконання встановлених планів випуску продукції і собівартості, і стверджує, що стимулюючи освоєння нових потужностей без урахування ефективності вироблених витрат неможливо.
П. Друкер [8]	Ефективність діяльності підприємства пропонував оцінювати показниками прибутку і рентабельності.
Е. Долан [37]	Визначає «ефективність діяльності підприємства» як вибір вірних цілей, на яких фокусується вся енергія підприємства.
В. Паретто [10]	Вважає, що «економічна ефективність діяльності підприємства – це стан, при якому неможливо збільшити міру задоволення потреб хоча б однієї людини, не погіршуючи при цьому положення іншого члена суспільства».
К. Маркс [22]	Розглядав ефективність з точки зору результативності використання ресурсів виробництва. Результативність капіталу він визначав як відношення торгового прибутку до авансованого капіталу
К. Макконелл і С. Брю в праці "Економікс"[40]	Стверджують, що ефективність характеризує зв'язок між кількістю одиниць обмежених ресурсів, які використовуються в процесі виробництва та отриманою кількістю потрібного продукту. Збільшення кількості продукту, отриманого від даного обсягу витрат, вказує на підвищення ефективності, а зменшення обсягу продукту від даної кількості витрат вказує на зниження ефективності

Джерело: складено автором на основі джерел [8, 11, 22, 36, 40].

Економічна ефективність – це поняття ефективності, що відображає успішність функціонування економічних систем (підприємств, регіонів, економіки країни в цілому) [47]. Ефективність характеризує виробництво визначеного масштабу продукції з мінімальними затратами ресурсного забезпечення. Об'єктивний аналіз ефективності функціонування підприємства характеризується великим значенням, оскільки відображає результативність управління підприємством, «працює» на його імідж, надає доступ до джерел капіталу і визначає оптимальність вкладень. У сучасних умовах здатність системи менеджменту проаналізувати потенціал підприємства та обрати шляхи його застосування з максимальною ефективністю є базовим завданням.

Економічна ефективність є ключовим інструментом формування комплексу економічних відносин, включаючи ряд важливих функцій. Базовими функціями економічних відносин є [15]:

- моніторинг внутрішньогосподарської роботи підприємств (базовий інструмент прийняття рішень із застосуванням ресурсів);
- укладання відносин між виробником і споживачем (фундамент утворення вартості споживача);
- трансформація загальноекономічних (суспільних) переваг у внутрішні інтереси відповідних економічних суб'єктів (підприємств і окремих громадян) [6, с.302].

Дослідження надходжень і витрат підприємства відзначаються важливою складовою в системі загального аналізу діяльності суб'єкта господарювання. Оскільки надходження та витрати характеризуються прямим впливом на фінансовий підсумок роботи підприємства, це може відзначатись і сприятливим, і несприятливим характером. Надходження і витрати підприємства обґрунтовують напрями росту доходів та мінімізацію витрат підприємства.

Надходження – це зростання економічної вигоди у формі надходжень активів або скорочення зобов'язань, що у свою чергу зумовлює приріст власного капіталу підприємства за виключенням приросту капіталу від

додаткових вкладень засновників [18-20].

Дослідження складу і співвідношення витрат підприємства є певним чином інформативним з позиції аналізу ефективності діяльності підприємства та формування програм її перспективного росту, оскільки уможливорює виявлення джерел зменшення собівартості та, як наслідок, росту рентабельності компанії.

У відповідності до трактування О. В. Дейнеки [37] «витрати – це комплекс відображених у грошовій формі затрат підприємства, спричинених виробництвом продукції, наданням послуг, чи виконанням робіт і їх збутом».

У економічній літературі, яка присвячена проблематиці виживання та ефективності функціонування компаній за умов високої динамічності середовища роботи, головну увагу зосереджено на причинах ефективності функціонування підприємства, а саме, - на фундаментальних чинниках успіху, компетенціях, конкурентних перевагах. На стратегічну ефективність указують тоді, коли вона спостерігається протягом доволі значного відрізка часу.

До базових передумов ефективності включають чинники ринкового і ресурсного зосередження, які впливатимуть на становлення довготермінової конкурентоздатності підприємства, а, отже, на його стратегічну ефективність.

Таким чином, поняттю ефективності можна дати наступне визначення. Ефективність діяльності підприємства – це один з найважливіших чинників, що відображає ступінь використання ресурсних затрат, спроможність досягати поставлених цілей та здатність до стійкої життєдіяльності у конкурентному ринковому середовищі [28].

Наступною стадією аналізу вважається видове відображення економічної ефективності. Даний аспект досліджувала низка вчених і узагальненої класифікації, що систематизувала б всі сторони ефективності роботи підприємства на в актуальний період часу немає. Ґрунтуючись на аналізованих джерелах вважаємо найбільш прийнятною наступну класифікацію, рис. 1.2.

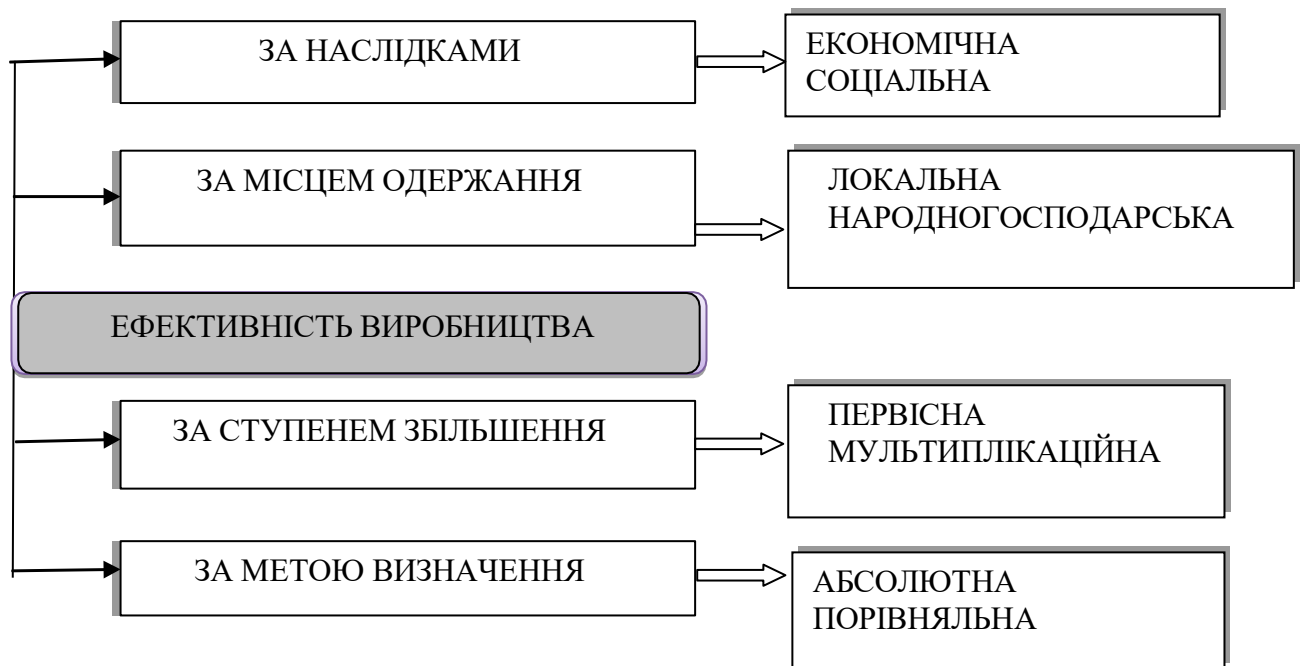

Рис. 1.2 Ефективність діяльності підприємства за окремими ознаками

Форми соціальної ефективності пов'язані із одержанням ефектів соціального характеру [22]:

- покращенням умов праці;
- зростанням рівня життя населення;
- покращенням екології;
- зростанням тривалості життя людей тощо.

Соціальний ефект оцінюється у зменшенні тривалості робочого тижня, зростанні кількості нових робочих місць, рівня зайнятості суспільства, покращенні умов праці, і особливо, побуту, стану оточуючого середовища, загальної безпеки життєдіяльності. Проте, соціальні ефекти виробництва, на думку Богданович О. Г. [6] можуть бути не тільки сприятливими, а й несприятливими (наприклад, зростання рівня безробіття, посилення інфляційних процесів, погіршення екології). Отже, що соціальна ефективність виробництва показує рівень задоволення власних потреб населення та формування умов для їх всебічного розвитку і відображає наскільки існуюче господарське функціонування відповідає їх потребам.

Економічна та соціальна типи ефективності пов'язані між собою. Зростання економічної ефективності виробництва продукує зростання

можливостей любого підприємства та суспільства в цілому в галузі розв'язання соціальних завдань. Іноді можуть виникати між ними і суперечності, наприклад, зростання з боку підприємства імпорту сировини, комплектуючих тощо для виробництва власної продукції зумовлює зниження власних працевитрат на їх виготовлення, а, отже, і на потреби в трудових ресурсах.

У статті Рац О. М «Трактування змісту поняття «ефективність функціонування підприємства» автор зазначає: «вірно обрана оптимальна стратегія є базою для того, щоб залишатись господарювати в даних умовах, також потрібно реалізовувати оцінку ефективності роботи, оптимально реалізовувати резерви. Ефективність підприємства має базуватись на досягненні раціонального рівня затрат, забезпечуючи при цьому належну якість виготовленої продукції чи наданих послуг» [24].

У результаті виробничо-господарського функціонування підприємства, впровадження на ньому дохідних технічних, організаційних чи економічних заходів має місце первинний ефект [19-20]. Однак практично у всіх випадках первинний ефект має здатність до повторення і примноження за рахунок різноспрямованості та багаторазовості застосування даних заходів не тільки на даному, але й на іншого типу підприємствах, галузях функціонування. Саме тому базового практичного значення набуває трактування і аналіз так званого мультиплікаційного ефекту, що характеризується власними універсальними формами прояву (рис. 1.3).

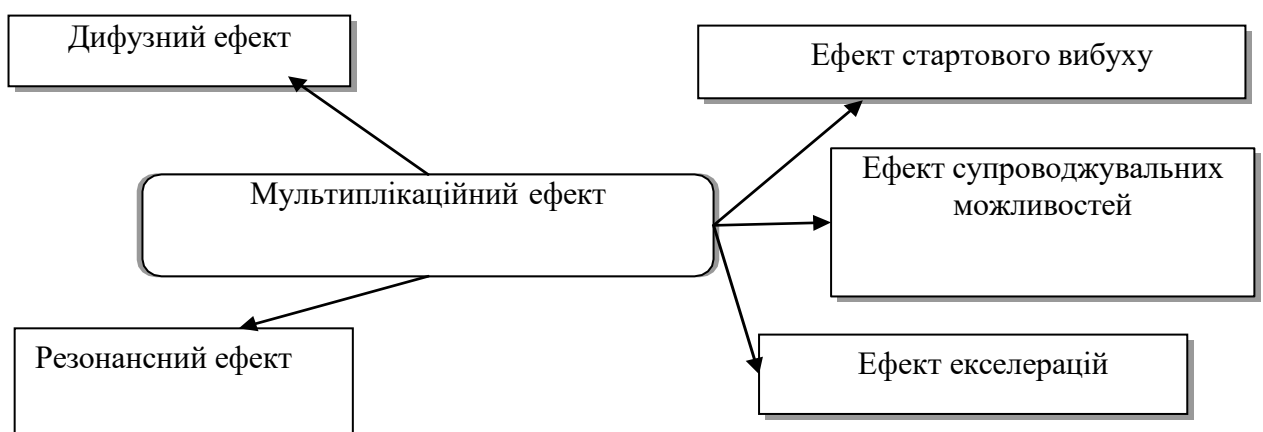

Рис. 1.3 Специфічні форми мультиплікаційного ефекту

Дифузійний ефект може відтворюватись в тому разі, коли господарсько-управлінське рішення або інновація технічного, організаційного, економічного чи соціального типу розповсюджується на інші сфери, внаслідок чого реалізується мультиплікація.

Резонансний ефект проявляється коли певна інновація у будь якій сфері сприяє удосконаленню процесів у виробничій галузі.

Межі між окремими формами мультиплікаційного ефекту є умовними і відносними. Взаємозв'язок представлених форм відображається тоді, якщо всі вони утворюють системний інтегральний ефект у результаті втілення певного господарського рішення. Коли розв'язується певна масштабна проблема з прогнозованими мультиплікаційними ознаками, то ймовірний ефект включатиме одночасно всі його унікальні форми.

Загальний обсяг такого ефекту визначається трьома базовими чинниками [8]:

- економічною ефективністю інновацій (сукупності заходів);
- масштабів і швидкості їх поширення в усіх галузях чи сферах функціонування.

Абсолютна ефективність відображає загальну або питому (в обчисленні на одиницю затрат чи ресурсів) її величину, яку одержує підприємство внаслідок власного функціонування протягом певного періоду часу.

Порівняльна ефективність обчислюється шляхом зіставлення ймовірних варіантів роботи і обрання кращого з них. Її рівень відображає економічні, екологічні, соціальні та іншого типу переваги відповідного варіанта втілення господарських рішень (напрямку діяльності) у зіставленні з іншими варіантами.

Вони обчислюються для різноманітних ступенів менеджменту у формі коефіцієнтів або показників абсолютної економічної ефективності.

Для ступеня сукупного народного господарства, коефіцієнт економічної ефективності обчислюється за формулою за формулою:

$$E_{нх} = \frac{\Delta I}{K} \quad (1.1)$$

ΔD – приріст національного доходу;

K – капітальні інвестиції у виробничі фонди, які зумовили даний приріст Нормативом при цьому буде нерівність:

$$E \geq E_a, \quad (1.2)$$

де E_a – критерій абсолютної економічної ефективності.

Коефіцієнт порівняльної економічної ефективності визначається за формулою:

$$E = \frac{K_2 - K_1}{C_1 - C_2} \quad (1.3)$$

C – це собівартість (повна або ж технологічна);

K – це питома капіталомісткість (вартість виробничих фондів у обчисленні на один виріб).

Звідси, ефективність системи визначається комплексом показників. Даний підхід до трактування змісту та дослідження ефективності системи отримав наймасштабніше визнання в іноземних системах аналізу ефективності функціонування підприємства.

Усвідомлення ефективності як можливості системи до досягнення мети, якою є задоволення потреб споживачів, раціональне застосування зовнішнього середовища, зростання економічності, результативності організації є підсумком комплексу понять про ефективність.

Отже, втілення цілей складає основу змісту ефективності організацій. Якщо цілі окремого періоду не досягаються, діяльність підприємства може вважатись неефективною. До того ж, виключно факт одержання прогнозованого та бажаного підсумку роботи не визначає ефективно або неефективно досягнуто мети, якщо не визначено співвідношення затрат і підсумків роботи. Тобто, указуємо, що базова вимога економічності функціонування суб'єкта господарювання є балансом відповідності одержаних підсумків роботи та затратами для їх реалізації.

1.2 Комплекс показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства

При складанні комплексу показників ефективності функціонування суб'єктів господарювання, бажано враховувати наступні принципи [12]:

- принцип органічного взаємозв'язку параметра та комплексу відповідних показників ефективності функціонування;
- принцип ефективності застосування усіх груп використовуваних у роботі ресурсів;
- принцип використання системи показників ефективності для менеджменту різного роду ланками діяльності на підприємстві;
- принцип виконання основними показниками функції стимулювання при застосуванні наявних резервів зростання ефективності виробництва.

Перші моделі досліджень результатів функціонування підприємств виникли у 1920-х р.р. і використовувались багатьма країнами світу. Вони склались виключно з фінансових показників (наприклад, мультиплікативна модель Дюпона чи показник ROI) [38]. Однак з часом виявилось, що наявні фінансові показники не можуть об'єктивно відображати ефективність діяльності підприємства. Велике значення у цьому взяли наступні ознаки світового ринку [31, 34]:

- насиченість продукцією і посилення конкуренції;
- удосконалення існуючих технологій та впровадження інноваційних;
- нарощування соціальної відповідальності підприємств перед суспільством;
- зростання міжнародної співпраці;
- глобальні процеси розвитку суспільства.

У період жорсткого конкурентного тиску (1950-1960 рр.) в системах дослідження ефективності роботи підприємств частіше стали застосовувати немонетарні показники. Оскільки використання виключно нематеріальних показників доволі обмежувало змогу підприємств до втілення концепції менеджменту.

У період вдосконалення підприємництва (1970-1990 рр.) в узагальненій вартості бізнесу підвищується питома вага вартості нематеріальних активів, адже саме нематеріальні активи стали ключовими у досягненні успіху підприємств у конкурентних умовах.

Перший комплекс фінансових та не фінансових показників дослідження діяльності підприємств був складений в 1985 р. Р. Фріменом як комплекс показників відповідальності (Accountably Scorecard – ASC) [37]. У ньому взаємопов'язані потреби різних зацікавлених сторін, – менеджерів, персоналу, постачальників, клієнтів та ін.

Ковальчук І. В. класифікує традиційний та багатофакторний підходи до аналізу ефективності функціонування підприємства [15]. Традиційний підхід ґрунтується на класичній моделі Дюпона. У цьому сенсі «рентабельність капіталу» передбачає аналіз ефективності двох груп показників:

- підсумкових або показників першого рівня, які відображають ефективність функціонування підприємства в цілому, порівнюючи підсумкові показники із витратами ресурсного забезпечення;
- показників другого рівня, за якими досліджують ефективність застосування окремих видів ресурсів підприємства.

Багатофакторний підхід доволі рідко використовується на практиці, але має місце у науковій економічній літературі. Він представляє собою застосування агрегованих індексів ефективності, що є складними та важкими для інтерпретації, і, відповідно, широко не застосовуються.

В умовах ринкових трансформацій потрібна комплексна модель аналізу ефективності функціонування підприємства, до того ж, складена так, щоб обрати всі важливі (у відповідності до стратегії) аспекти роботи підприємства з метою його ефективного удосконалення на довготермінову перспективу. У відповідності до вищеназваної моделі ефективність трактується п'ятьма взаємопов'язаними точками зору [15]:

- задоволення інтересів зацікавлених сторін;
- вкладення зацікавлених сторін;

- інноваційні стратегії;
- бізнес-процеси;
- можливості.

Актуальним підходом до визначення узагальненої ефективності підприємства є концепція стратегічного дослідження ефективності його роботи. До базових методик даної концепції включають [20]:

- модель економічного прибутку;
- збалансований комплекс показників Р. Каплана та Д. Нортон;
- модель піраміди результативності;
- модель ділової переваги;
- комплекс показників відповідальності.

Характерними рисами моделей даного підходу є те, що вони є не тільки засобами оцінювання, але й успішними інструментами тактичного і стратегічного менеджменту бізнесу [9].

Дослідження ефективності функціонування за допомогою концепції «Performance Management» (менеджмент результативності) передбачає застосування комплексу індикаторів, який складається з різного типу показників фінансового та не фінансового характеру. Це уможливорює системну оцінку вартості підприємства та ефективності його роботи. Показники рентабельності застосовуються у даній системі як другорядні, а базовим показником є економічна додана вартість (EVA) [25]. Система отримала подальший розвиток у концепції збалансованого комплексу показників, розробленої Р. Капланом і Д. Нortoном [8] у 1990 р.

Концепція комплексу збалансованих показників Р. Нортон і Д. Каплана ґрунтується на обчисленні та аналізі ефективності функціонування в розрізі переліку показників, підібраних так, щоб врахувати всі змістовні аспекти функціонування організації. Концепція трансформує місію та загальну стратегію організації в систему взаємопов'язаних показників [24]. Системам дослідження функціонування підприємств, заснованих на базі принципу врівноваженості основних класів показників, характерна гнучкість та унікальний перелік

монетарних та немонетарних показників. З іншого боку, не всі показники даного виду систем показуються у стандартній бухгалтерській, фінансовій і статистичній звітності підприємств. Тому важливим на перспективу є удосконалення звітності підприємств, яка буде заснована на принципі управлінського обліку [32].

Подібною за своєю структурою до врівноваженої системи показників є модель Лоренса Мейсела (Lawrence S. Maisel), яка розроблена в 1992 році. Вона враховує чотири перспективи, на базі яких досліджується функціонування підприємства. Мейсел у даній моделі на відміну від моделі перспективи навчання і розвитку використовує перспективу людських ресурсів, яка аналізує нововведення, а також такі фактори, як освіту і навчання, удосконалення продукції і послуг, професіоналізм та корпоративну культуру. Передумова застосування Л. Мейселом концепції відокремленої перспективи людських ресурсів трактується на тому, що менеджмент підприємства має уважно відноситись до працівників та аналізувати ефективність функціонування не тільки процесів і механізмів, але й працівників [12].

Модель «Піраміда ефективності» Д. Макнейра, Р. Ланча, К. Кросу також має спільні риси із моделлю збалансованої системи показників Р.Нортон і Д. Каплана є. Основою моделі є поєднання корпоративної стратегії, зосередженої на задоволення інтересів клієнтів, із показниками фінансового типу, що укомплектовані декількома основними якісними показниками не фінансового характеру. Модель формується із чотирьох різних рівнів, які відображають структуру підприємства [39]:

- на першому рівні – менеджмент підприємства укладає корпоративний вигляд стратегії.

- на другому рівні формуються цілі роботи підрозділам, відділам та уточнюються із врахуванням відповідного ринку та показників фінансового типу. Споживачі та засновники уточнюють те, що необхідно аналізувати.

- третій рівень – цілі та завдання зосереджені на потреби клієнта та адаптивність виробничого процесу та поєднані ланками між верхніми і нижніми

рівнями піраміди.

– на четвертому рівні піраміди дії досліджуються щоденно або щомісячно, або щоквартально.

Комплекс показників повинний бути об'єднаний так, щоб оперативні дослідження на нижчих рівнях були пов'язані з дослідженнями верхніх, фінансових, рівнів. Окрім вищевказаних, масштабну прихильність одержали концепції, створені провідними компаніями: «Квантового вимірювання досягнень», «Ділове вікно управління», «Ернст & Янг», «Катерпіллар», «Хьюлетт Паккард», «Джайкейс».

Дані системи класифікуються у розрізі цілей, інструментів втілення, галузей використання, складності та іншого роду ознак. Однак можна зазначити і узагальнені для них риси, наприклад [7]:

- системність дослідження діяльності підприємства як складної системи комунікацій;
- застосування вимірників фінансового та нефінансового типу;
- моніторинг відповідності у розрізі трьох напрямів: стратегії, тактики, операційного підсумку;
- тимчасова і просторова врівноваженість вимірників;
- присутність вбудованих засобів стимулювання персоналу і менеджерів.

Порівняємо вищезгадані моделі діагностики ефективності функціонування підприємств, визначимо ступінь їх подібності і відмінності в розрізі аналізу та діагностики підсумків діяльності із збалансованою системою показників Д. Нортон і Р. Каплана. Дослідження цих моделей відображає те, що моделі характеризуються перевагою спільних ознак над слабкими сторонами. Відмінні риси переважно відносяться до форми відтворення інформації, ніж до змісту. Водночас, важливо наголосити, що система «Бортового табло» у порівнянні із збалансованою системою показників та «Пірамідою ефективності» не відзначається жорсткою структурою та лаконічним описом.

У порівнянні з моделлю «Бортове табло» збалансована система показників характеризується широким спектром методологічних підходів, структурованістю

та формою. Дані риси зумовлюють масштабне застосування даного підходу в останні періоди часу. Проте, дослідження введених у практику систем збалансованих показників показує яким чином ці показники змінюються в процесі пристосування до специфіки відповідного підприємства. Це вказує на те, що збалансована система показників Р. Каплана и Д. Нортонa унікальна для кожного підприємства. Її склад і сутність перебувають під впливом значного числа чинників, таких як організаційна структура, стратегічні цілі і завдання, потреби менеджменту підприємства.

Ще один підхід до дослідження ефективності функціонування підприємства – економетричний. Він формується із параметричних і непараметричних методів аналітики, які відзначаються рівноправним характером. При цьому науковці не відзначають найкращим жоден із проаналізованих підходів. Деякі вчені-економісти класифікують фінансові показники на підставі основних рис функціонування підприємства. Окрім цього, в процесі дослідження рівня ефективності роботи підприємства застосовується підхід, що передбачає формування груп коефіцієнтів дослідження, виходячи із виду оцінки (швидка оцінка або поглиблена).

Методика визначення показників дослідження ефективності підприємства передбачає обчислення певних груп коефіцієнтів, які представлено у табл. 1.2.

Необхідність групування фінансових коефіцієнтів полягає в тому, що одиничний фінансовий показник не має повного інформаційного забезпечення, необхідного для прийняття результативних рішень управління. Необхідно враховувати цілі оцінки ефективності роботи підприємства. Передбачено, що ключовими є коефіцієнти рентабельності, ліквідності, оборотності і фінансової стійкості у порівнянні з коефіцієнтами ринкової активності, стану майна та кругообігу грошових ресурсів [23].

Зокрема, потрібно зазначити, що вчені-економісти пропонують значний комплекс показників, застосовуваний для аналізу ефективності діяльності господарюючого суб'єкта. До них пропонують включити:

- оцінку активів господарюючого суб'єкта;

Комплекс показників для дослідження ефективності роботи підприємства

Показники	Зміст
Дослідження стану майна	Визначають успішність застосування майнового комплексу підприємства. До даних показників належить: - розмір господарських ресурсів, що застосовуються господарюючим суб'єктом; - коефіцієнт зношення основних фондів; - коефіцієнт відновлення; - показник вибуття та ін.
Дослідження оборотності	Відображають рівень змоги підприємства раціонально застосовувати наявні ресурси. До даних показників включають: - розмір реалізації готової продукції, робіт, послуг; - розмір вкладеного капіталу
Дослідження ліквідності	Відображають змogu позичальника своєчасно виконати власні зобов'язання, уможлиблюють прогнозування ймовірності повернення ним позикового капіталу відповідно до умов договору. До даних коефіцієнтів належать: коефіцієнт абсолютної ліквідності; коефіцієнт критичної ліквідності; коефіцієнт загальної ліквідності.
Дослідження платоспроможності	Відображають змogu підприємства реалізувати своєчасно власні короткотермінові та довготермінові зобов'язання виходячи із розміру власних ресурсів. До даних показників належать: - коефіцієнт абсолютної платоспроможності; - коефіцієнт миттєвої платоспроможності; - коефіцієнт проміжної платоспроможності; - коефіцієнт поточної платоспроможності.
Дослідження фінансової стійкості	Відображають успішність мобілізації та застосування фінансових ресурсів, потрібних для оптимального функціонування. До даних показників належать: - коефіцієнт фінансової стійкості; - коефіцієнт фінансової залежності; - коефіцієнт фінансування; - коефіцієнт маневреності власного капіталу.
Дослідження рентабельності	Відображають результативність функціонування суб'єкта господарювання. До даних показників належать: - коефіцієнти рентабельності майна; - коефіцієнти рентабельності власного капіталу; - коефіцієнти рентабельності функціонування; - коефіцієнти рентабельності продаж

Джерело: складено автором за [25]

- дослідження швидкості обертання грошових ресурсів;
- аналіз фінансової незалежності;
- оцінку платоспроможності та ліквідності;
- діагностику ділової активності;
- оцінку ефективності використання ресурсного забезпечення;
- дослідження прибутковості роботи;
- аналіз активності на ринку.

Окремі автори вказують, що потрібно ще брати до уваги тільки певні сфери діагностики такі як: швидкість обороту ресурсів, рентабельність та фінансова стійкість. Під час формування базових сфер аналізу ефективності суб'єкта господарювання та створення системи коефіцієнтів фінансового типу насамперед потрібно враховувати розрахунок таких показників, що дають змогу провести оптимальну діагностику та оцінку:

- стану майнового комплексу суб'єкта дослідження;
- ділової активності грошових ресурсів;
- фінансової стійкості об'єкта;
- ступеня платоспроможності;
- результатів роботи суб'єкта господарювання [9].

Аналіз майна підприємства має головне значення, адже його обсяг та якісний склад впливатимуть на масштаби роботи, рівень ліквідності та фінансової автономії, а також рівень удосконалення господарюючого суб'єкта. Діагностика майнового комплексу надає змогу провести аналіз ефективності господарювання суб'єкта оцінювання, оцінити структуру капіталу оборотного та необоротного типу та їх динаміку.

Процес оцінювання ефективності роботи також передбачає аналіз ресурсної бази господарюючого суб'єкта як базового фактора, що характеризує ступінь фінансової незалежності та стійкості суб'єкта виробництва. Доречним є питання щодо джерел залучення ресурсів суб'єкта дослідження. Дійсно, підприємства, ресурсна база яких здебільшого формується завдяки позиковому

капіталу, для вкладників, кредиторів та партнерів вважатимуться як об'єкти з низьким ступенем привабливості. Базові сфери оцінювання та комплекс локальних показників, що використовуються для діагностики ефективності функціонування господарюючого суб'єкта представлено на рис.1.5.

Джерело: складено автором за [22]

Рис.1.5 Напрями діагностики та система локальних показників для оцінки ефективності функціонування господарюючого суб'єкта

Діагностика майнового комплексу суб'єкта оцінювання дасть змогу розрахувати абсолютні і відносні зміни елементів балансу за період звітування, аналіз тенденцій їх динаміки [5].

Для діагностики стану майна доцільно розрахувати коефіцієнти, які характеризують потенціал виробничого процесу суб'єкта дослідження:

- показник зносу основних засобів;
- показник відновлення основних засобів;
- показник вивільнення основних засобів [4].

Коефіцієнт зносу основних засобів характеризує наявний стан та рівень зносу основних засобів і визначається як співвідношення розміру зношення основних засобів та їх початкової вартості.

Коефіцієнт відновлення основних засобів характеризує частку нових основних засобів у загальному їх обсязі на кінець періоду звітування, і розраховується співвідношенням початкової вартості основних засобів, введених в період звітування, до загальної початкової вартості основних засобів підприємства на кінець періоду звітування.

Коефіцієнт виведення основних засобів характеризує відсоток основних засобів, виведених у періоді звітування, та розраховується як співвідношення початкової вартості вибулих основних засобів за період звітування до початкової вартості загальних основних засобів суб'єкта господарювання на початок періоду звітування.

Дослідження методів фінансового аналізу підприємства показує, що для аналізу рівня його фінансової стабільності застосовуються різного роду коефіцієнти. У процесі дослідження ефективності роботи підприємства повноцінним та актуальним буде обчислення наступних показників:

- коефіцієнт зосередження позикових ресурсів;
- коефіцієнт стабільного фінансування;
- коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу;
- коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом .

Дослідження ступеню фінансової стабільності підприємства здійснюється на основі інформаційного забезпечення балансу суб'єкта дослідження, відображає структуру джерел мобілізації фінансів господарства, рівень фінансової стабільності і автономії підприємства стосовно зовнішніх джерел залучення ресурсів [5, 21].

Показник фінансової автономності обчислюється як співвідношення власної ресурсної бази до підсумку балансу підприємства та характеризує питому вагу власних ресурсів в сукупному обсязі майна підприємства.

Показник фінансування розраховується як співвідношення мобілізованих до власних ресурсів та характеризує залежність підприємства від мобілізованого капіталу.

Показник забезпеченості оборотним капіталом власного походження розраховується як співвідношення обсягу чистих оборотних засобів до обсягу оборотних коштів суб'єкта господарювання і показує рівень його забезпечення власними оборотними засобами.

Показник маневреності власних ресурсів свідчить про питому вагу власного капіталу, що використовується для фінансування поточної роботи, тобто того, який спрямований у оборотні засоби до його капіталізованої складової. Даний показник обчислюється як зіставлення чистих оборотних активів до обсягу власного капіталу.

Використовується також група показників, що характеризують ступінь ефективності роботи підприємства – це коефіцієнти ліквідності, або показники, за допомоги яких аналізують рівень платоспроможності підприємства. Це:

- показник фінансової автономності;
- показник швидкої ліквідності;
- показник абсолютної ліквідності та інше [18].

Ступінь ліквідності підприємства обчислюється на підставі даних балансу та характеризує рівень здатності підприємства своєчасно і повною мірою реалізовувати власні поточні зобов'язання.

Коефіцієнт фінансової стійкості обчислюється як співвідношення

оборотного капіталу до обсягу поточних зобов'язань суб'єкта господарювання та характеризує повноту ресурсної бази підприємства. Він може бути використаний для виконання підприємством поточних зобов'язань.

Коефіцієнт миттєвої ліквідності розраховується як співвідношення оборотного капіталу найвищого ступеня ліквідності (грошових коштів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) до розміру поточних зобов'язань підприємства. Коефіцієнт миттєвої ліквідності показує здатність підприємства виконувати свої поточні зобов'язання з дотриманням принципу своєчасної реалізації розрахункових операцій з дебіторами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності обчислюється як співвідношення розміру грошових коштів та їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій та величини поточних зобов'язань. Даний коефіцієнт показує частку зобов'язань підприємства, які підлягають негайному виконанню.

Із метою встановлення рівня ліквідності підприємства необхідно обчислити частку зобов'язань, що виконуються з використанням конкретної складової оборотних активів. Проте, актуальнішим є те, що сума оборотного капіталу в цілому повинна перебільшувати величину короткотермінових зобов'язань [2].

До підсумкових показників, які неодмінно повинні застосовуватись в процесі діагностики рівня ефективності функціонування підприємства – це коефіцієнти рентабельності. Аналіз підсумкових показників включає дослідження зміни в їх структурі, факторне дослідження впливу на рівень чистого позитивного або негативного підсумку функціонування підприємства [20]. На підставі отриманих результатів дослідження робиться висновок щодо рівня ефективності функціонування підприємства, зміни підсумкових показників його діяльності шляхом співставлення із попередніми звітними періодами, а також ключових факторів, що на них впливали. Дослідження рівню рентабельності підприємства показує рівень успішності розміщення ресурсів у підприємства та оптимальність їх застосування.

Показник рентабельності активів визначається співвідношенням чистого прибутку підприємства до середньорічної величини активів і характеризує ступінь успішності застосування активів підприємства.

Показник рентабельності власного капіталу обчислюється шляхом співвідношення чистого прибутку підприємства до середньорічної величини власного капіталу та показує успішність розміщення ресурсів у суб'єкт господарювання.

Показник рентабельності функціонування обчислюється як співвідношення чистого прибутку підприємства до чистого доходу від реалізації продукції та характеризує успішність функціонування підприємства.

Показник рентабельності продукції розраховується як співвідношення фінансового результату від операційної діяльності до собівартості продукції та характеризує успішність господарювання компанії у розрізі основної діяльності.

Дослідження ділової активності суб'єкта господарювання характеризується ефективністю його функціонування і відображається швидкістю обороту фінансових коштів.

Показник оборотності активів визначається співвідношенням чистого доходу від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг) до середньорічної величини валюти балансу підприємства та характеризує успішність застосування його ресурсної бази, без урахування джерел їх мобілізації.

Показник оборотності дебіторської заборгованості обчислюється як співвідношення чистого доходу від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг) із середньорічним розміром дебіторської заборгованості. Показник характеризує швидкість обороту дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання за період звітування, зміни розміру комерційної позики, щодо якої він виступає кредитором.

Показник оборотності кредиторської заборгованості розраховується як співвідношення між чистим доходом від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг) та середньорічним розміром кредиторської заборгованості.

Показник характеризує швидкість обороту кредиторської заборгованості суб'єкта господарювання за період звітування, зміни розміру комерційної позики, щодо якої він виступає позичальником.

Строк погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей розраховується як співвідношення періоду звітування до показника ділової активності дебіторської або кредиторської заборгованості та свідчить про середній період погашення дебіторської або кредиторської заборгованостей підприємства.

Показник оборотності матеріальних запасів обчислюється шляхом співвідношення собівартості реалізованої продукції до середньорічної величини матеріальних запасів та показує швидкість продажу товарно-матеріальних запасів підприємства [15, 18, 20] .

Показник оборотності основних засобів (фондовіддача) розраховується як відношення чистого доходу від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг) до середньорічної величини основних засобів. Показник указує на успішність використання основних засобів підприємства.

Показник оборотності власного капіталу обчислюється співставленням чистого доходу від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг) до середньорічного розміру власного капіталу суб'єкта господарювання і відбиває успішність використання власного капіталу підприємства. Показники і методику розрахунку показників діагностики рівня ефективності господарювання підприємства наведено в табл. 1.3.

Діагностика рівня ефективності, передбачає вивчення кожного показника, одержаного в підсумку дослідження, з погляду відповідності його наявного рівня нормативному для даного господарюючого суб'єкта, визначення чинників впливу на розмір показника, прогнозування оптимального розміру показника та комплексу засобів його досягнення [23].

Таблиця 1.3

**Класифікація і методика обчислення ключових показників оцінки
ефективності діяльності підприємства**

Показник	Формула розрахунку	Норматив
1	2	3
ОЦІНКА МАЙНОВОГО СТАНУ		
Майно підприємства	Валюта балансу	↑
Коефіцієнт зносу основних засобів	Знос/ Первісна вартість ОЗ	=< 0,5 ↓
Коефіцієнт оновлення основних засобів	Введені в експлуатацію ОЗ/ Первісна вартість ОЗ	↑
Коефіцієнт вибуття основних засобів	Виведені з експлуатації ОЗ/ Первісна вартість ОЗ	Менший ніж коефіцієнт оновлення
Коефіцієнт придатності основних засобів	Залишкова вартість ОЗ/ Первісна вартість ОЗ	=> 0,5
ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ		
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	(ВК – Необоротні активи) / Оборотні кошти	> 0,1
Коефіцієнт покриття	Оборотні кошти / Поточні зобов'язання	> 1 (2 -2,5)
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Середньо- та високоліквідні оборотні кошти / Поточні зобов'язання	0,5 – 0,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	(0,25 – 0,35)
Чистий оборотний капітал, тис.грн	Оборотні кошти - Поточні зобов'язання	> 0, ↑
Частка оборотних коштів у активах	Оборотні кошти/Валюта балансу	
ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ		
Коефіцієнт фінансової стійкості	Власний капітал/Валюта балансу	=>0,5
Коефіцієнт фінансування	Позиковий капітал/власний капітал	=>1
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами	Оборотні кошти – Поточні зобов'язання/Оборотні кошти	>0,1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Оборотні кошти – Поточні зобов'язання/Власний капітал	>0,↑
ОЦІНКА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ		
Рентабельність активів	Чистий прибуток/Середньорічна вартість активів	↑
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток/Середньорічна вартість власного капіталу	↑
Рентабельність діяльності	Чистий прибуток/Чистий дохід від реалізації продукції	↑
Рентабельність продукції	Фінансовий результат від операційної діяльності / Собівартість продукції	↑

Продовження табл. 1.3

ОЦІНКА ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ			
Коефіцієнт оборотності активів		Чистий дохід від реалізації продукції/Середньорічна вартість активів	↑
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості		Чистий дохід від реалізації продукції/Середньорічна кредиторська заборгованість	↑
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості		Чистий дохід від реалізації продукції/Середньорічна дебіторська заборгованість	↑
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів		Чистий дохід від реалізації продукції/Середньорічна вартість матеріальних запасів	↑
Коефіцієнт оборотності основних засобів		Чистий дохід від реалізації продукції/Середньорічна вартість основних засобів	↑
Коефіцієнт оборотності власного капіталу		Чистий дохід від реалізації продукції/Середньорічна вартість власного капіталу	↑

Джерело: складено автором на основі джерела [22]

З метою забезпечення високого рівня ефективності функціонування необхідно періодично здійснювати його дослідження та оцінку для своєчасного визначення недоліків функціонування та реалізації заходів з метою уникнення впливу негативних тенденцій на ефективну роботу господарюючого суб'єкта.

Отже, на підставі аналізу рівня ефективності функціонування підприємства менеджер отримує комплекс ключових, найбільш інформативних показників, які надають достовірне та повне відображення наявного рівня ефективної роботи підприємства.

1.3 Чинники та напрями підвищення ефективності діяльності підприємства

Рівень економічної та соціальної ефективності діяльності суб'єкта господарювання залежить від багатьох-багатьох чинників. Звідси, для практичного розв'язання завдань успішного управління підприємством важливого значення набуває класифікація чинників зростання ефективності. Класифікацію чинників зростання ефективності здійснюють за трьома ознаками: 1) видами витрат і ресурсів (джерелами підвищення); 2) напрямками розвитку та

вдосконалення виробництва (діяльності); 3) місцем реалізації в системі управління виробництвом (діяльністю).

Перший характеризує першочергову необхідність аналізу ефективності використання наявної матеріальної бази виробництва і живої праці. При цьому враховують рівень роботи обладнання у часі, структуру собівартості продукції, що випускається, з урахуванням співвідношення в ній відсотку амортизації, матеріальних витрат, витрат на оплату праці. Вищеназвані показники бажано розглядати у динаміці, а також порівнювати з показниками конкурентів. Для аналізу оборотних фондів важливим показником є швидкість їх обороту, а тому, бажано проаналізувати чинники її збільшення (зменшення), наприклад:

- зменшення обсягів незавершеного виробництва;
- вдосконалення системи матеріально-технічного забезпечення з метою оптимізації виробничих запасів;
- прискорення реалізації готової продукції (активізація маркетингової діяльності);
- зменшення обсягів дебіторської заборгованості.

Також доцільно звернути увагу на інші напрямки раціоналізації використання матеріальних ресурсів:

- аналізі основних причин втрат та нераціонального використання ресурсів;
- забезпеченні обґрунтованого нормування витрат матеріалів;
- організації використання вторинних ресурсів;
- створенні системи заохочення завдяки економії сировини, енергії та матеріалів, відпрацювання її дієвості;
- акцентуванні уваги на використанні сучасних високотехнологічних матеріалів.

При аналізі ефективності використання трудового потенціалу підприємства слід зупинити увагу на наступних аспектах:

- внутрішньозмінні втрати робочого часу;
- втрати робочого часу внаслідок плинності кадрів;

- рівні використання засобів механізації, автоматизації праці та комп'ютерної техніки;
- аналізі системи стимулювання працюючих;
- визначенні професійно-кваліфікаційної структури працюючих.

У межах організаційного напрямку потрібно здійснити пошук можливостей збільшення ефективності процесів, що відбуваються на підприємстві. У цьому, першочергово, увага звертається на ефективність управління.

Важливою складовою підвищення ефективності роботи підприємства є організація виробничих процесів. У конкретних умовах підприємства слід проаналізувати основні чинники, які визначають ефективність організації робіт: від рівня організації робочого місця окремого співробітника до рівня організації підприємства в цілому. Для підприємств, залежно від специфіки їх діяльності, треба звернути увагу на можливість використання ефективніших типів виробництва (масового, великосерійного).

Також важливим напрямом пошуку можливостей підвищення ефективності є технологічний. Вирішення питання технологічного відставання особливо актуальне для підприємств України. До того ж, означена проблема є комплексною і має матеріальну та нематеріальну компоненти. Перша — це удосконалення технічної бази, а друга - організаційно-правові проблеми. На думку багатьох економістів, подолання технічного і технологічного відставання потребує не тільки переходу до сучасних технологій, а й впровадження комплексу відносин, які називаються корпоративною культурою. Така культура має впроваджуватись на підприємстві упродовж всього терміну роботи в ринковому середовищі.

Аналізуючи чинники зростання ефективності роботи суб'єкта господарювання виділяють комплекс, який зумовлює зростання рівня ефективності його функціонування [9]:

1. Мінімальна мобілізація ресурсів, а саме збереження масштабів виробництва та реалізації продукції при мінімізації трудових, матеріальних, фінансових чи іншого виду ресурсів, що у свою чергу, підвищує ефективність

роботи підприємства.

2. Зростання ефективності роботи персоналу на основі оптимізації структури, росту рівня кваліфікації та навчання, залучення персоналу із вищим рівнем кваліфікації, вдосконалення мотиваційної системи.

3. Розвиток впливу соціально-психологічних чинників, а саме застосування інструментів децентралізації в системі управління може виявитись сприятливим важелем впливу для розвитку підприємства.

4. Використання досягнень науково-технічного прогресу, а саме відсутність сучасних технологій або відмова від їх використання внаслідок відсутності здатності до вкладень накладає відбиток на зменшенні рівня конкурентоздатності та зумовлює у майбутньому ліквідацію підприємства в цілому. Відмовляючись від ризику несприятливої економічної ситуації у періоді планової діяльності, досить часто підприємства самостійно зупиняються та відмовляються від розвитку на перспективу.

5. Застосування диверсифікації, кооперації та іншого роду стратегій, які уможливають застосування наявної ресурсної бази в різного роду проєктах та програмах розвитку суб'єкта господарювання.

6. Мобілізація інвестиційного капіталу і іншого типу механізмів зовнішнього фінансового забезпечення, у тому числі й приватизація, уможливорює відкриття нових джерел для росту рівня функціонування підприємства [13].

Вищеперераховані чинники зумовлюють не тільки зростання економічної, але й управлінської ефективності розвитку компанії. Із метою безперервного моніторингу успішності її діяльності визначають періоди контролю та показники - індикатори моніторингу.

Також динамічні процеси розвитку підприємства, які спрямовані на підвищення ефективності можуть бути супроводжені й додатковими перешкодами, зумовлені недоліком фінансового забезпечення або відсутністю доступу до інвестиційних джерел, відсутністю належного компетентного рівня персоналу підприємства; відсутністю успішної системи стратегічного планування та аналітики на підприємстві у попередніх періодах його

функціонування [14].

Ступінь ефективності функціонування підприємства перебуває під безпосереднім та опосередкованим впливом також комплексу зовнішніх та внутрішніх чинників [7]. До комплексу зовнішніх чинників включають:

- державну й соціальну політику (особливості функціонування владних структур, чинне законодавство, інструменти фінансового типу, економічні нормативи);
- інституційні механізми (наукові і навчальні установи, інститути, асоціації);
- інфраструктуру (інноваційно-інвестиційні фонди, банківські установи, фінансово-кредитні компанії, фондові біржі, консалтингові компанії, транспортні мережі, торгівельні інститути);
- структурні динамічні процеси в суспільстві та економіці (у галузі технологій, наукових досліджень, у структурі кадрового забезпечення ступенем освіченості та кваліфікованості).

Внутрішні чинники класифікують на [12]:

- «тверді» – підлягають процесам вимірювання та розрахунків і відзначаються фізичними параметрами (технологія, обладнання, сировина та матеріали, енергія, комплектуючі);
- «м'які» – організація і система менеджменту, кадрове забезпечення, методи функціонування, стиль менеджменту.

Будь-який суб'єкт господарювання повинен безперервно досліджувати процес застосування внутрішніх чинників на базі розроблення та оптимального втілення власної програми зростання рівня економічної ефективності роботи, а також регулювати вплив на неї зовнішніх факторів.

Економічна ефективність функціонування підприємства перебуває під безпосереднім впливом та здійснює власний вплив на соціальну ефективність даної діяльності, адже підсумки функціонування будь-якого суб'єкта роботи є основою розв'язання комплексу актуальних соціальних проблем.

Існуюче підприємство ринкової економіки повинно прагнути не тільки до

економічної, але й до соціальної ефективності. Це, в свою чергу, виступає стимулятором зростання економічної ефективності завдяки формуванню позитивного іміджу компанії та посилення її позиції на ринку серед конкурентів.

Таким чином, всі чинники зростання ефективності роботи підприємства перебувають у тісній взаємозалежності. Але ключове значення мають чинники, що визначені за третім напрямом, адже їх залучення передбачає визначення місця впровадження в системі менеджменту роботи.

Підсумковим результатом виробничо - господарської діяльності підприємства є чиста продукція, а результатом фінансового типу від комерційної діяльності – прибуток [9]. Отже, фундаментальною величиною, яка представляє позитивний результат фінансового функціонування підприємства і відображає ефективність виробництва, є прибуток. Однак необхідно враховувати, що ефективність діяльності підприємства повинна бути не тільки економічна, а й соціальна, що виступатиме основним стимулом високого рівня конкурентоздатності та засадою позитивного іміджу компанії.

Висновки за розділом 1.

У результаті аналізу теоретичних аспектів щодо формування показників ефективності господарчої діяльності підприємства можна визначити, що ефективність діяльності підприємства є одним із важливих узагальнюючих показників, який характеризує результативність його діяльності. Ефективність визначається відношенням результату діяльності до витрат, які забезпечили його отримання. Визначають операційну ефективність, тобто ефективність від основної переробної діяльності; фінансову ефективність, яка пов'язана із дослідженням фінансового стану підприємства та прийняттям зважених рішень щодо забезпечення фінансовими засобами підприємства, і інвестиційну ефективність або ефективність від запровадження інвестиційних програм, проведення капітальних ремонтів на підприємстві та ін.).

Оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства визначається за допомогою різних взаємопов'язаних показників. До загальних показників, що характеризують економікоєфективність, слід віднести: фонд оплати праці; загальну рентабельність продаж; енергомісткість виробництва та

інші. А до специфічних показників відносять якість випущеної продукції; ефективність використання основних виробничих фондів та матеріальних ресурсів, обігових коштів щодо конкретної промисловості.

Класифікація факторів, виходячи з аналізу діяльності підприємства, дозволяє вирішити важливу проблему – очистити основні показники від впливу зовнішніх і побічних чинників з тим, щоб показники, прийняті для оцінки діяльності підприємства та визначення рівня матеріального стимулювання краще відбивали власні досягнення трудових колективів підприємств.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК»

2.1. Загальна характеристика підприємства

ТОВ «Київський БКК» - це товариство з обмеженою відповідальністю, яке не є державною власністю. Знаходиться в Святошинському районі міста Києва, по вулиці Петра Чаадаєва 5 і займає друге місце на ринку України по виробництву кондитерських товарів. «Київський БКК» було засновано 1989 році, тоді почалась його активна діяльність. Спочатку компанія працювала і виробляла невелику кількість товару, для невеликого кола споживачів. Але згодом масштаби виробництва збільшувалися, як і попит на продукцію. Так і збільшилась територія реалізації готової продукції. На сьогоднішній день – це високотехнологічне, розвинуте підприємство з виробництва кондитерських виробів.

Керівником організації є Поліщук Віктор Володимирович. Виробничі потужності заводу становлять близько 20 тонн кондитерських виробів на добу.

Підприємство «Київський БКК» працює позмінно, зазвичай це дві зміни по 8 на добу (07:00 до 14:00 та 15:00 до 22:00).

Працює підприємство кожен день, у випадках підвищеної кількості замовлень, підприємство починає працювати в три зміни на добу. Загальна кількість персоналу на підприємстві налічує понад 600 працівників, це працівники як цеху та виробництва, так і адміністративний персонал. Під час підбору персоналу, керуються кваліфікацією та досвідченістю найманих працівників. Керівництво забезпечує внутрішній кар'єрний ріст працюючих завдяки тренінгам та відрядженням. Під час збільшення замовлень, для налагодженого виробництва на підприємстві, збільшують кількість персоналу. Наймають недосвідчений персонал, в таких умовах невідготований персонал навчають. Якщо підприємство встановлює нову лінію або обладнання, персонал проходить навчання з поводження та налаштування даного обладнання.

Товариство з обмеженою відповідальністю «КИЇВСЬКИЙ БКК» є виробником м'яких кондитерських виробів (тортів, тістечок).

ТОВ «Київський БКК» займає 18% в обсязі виробництва м'яких кондитерських виробів в Україні. Форма власності підприємства – приватна.

Організаційно правова форма підприємства - товариство з обмеженою відповідальністю. Середньосписочна кількість осіб, що працюють на підприємстві – 709 особи.

Основним видами діяльності підприємства є:

Код КВЕД 10.61 Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості;

Код КВЕД 10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання (основний);

Код КВЕД 10.73 Виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів;

Код КВЕД 46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин; Код КВЕД 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами; Код КВЕД 46.36 Оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами;

Код КВЕД 46.38 Оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними та молюсками; Код КВЕД 47.24 Роздрібна торгівля хлібобулочними виробами, борошняними та цукровими кондитерськими виробами в спеціалізованих магазинах;

Код КВЕД 56.29 Постачання інших готових страв;

Код КВЕД 68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна

Вищим органом управління ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК» є загальні збори учасників. Загальне керівництво діяльністю Товариства, за винятком вирішення питань, віднесених Статутом до виключної компетенції загальних зборів, а так само керівництво поточною діяльністю здійснюється директором. Директор призначається та звільняється з посади рішенням Загальних зборів акціонерів.

Директор керує підприємством відповідно до чинного законодавства виробничо-господарської і фінансово-економічної діяльності підприємства, несучи всю повноту відповідальності за наслідки прийнятих рішень, збереження та ефективне використання майна підприємства, а також фінансово-господарські результати його діяльності.

Технічний департамент забезпечує технічну підтримку роботи обладнання, займається комплексною механізацією та автоматизацією виробничих процесів; підвищенням технічного рівня виробництва, його ефективності, скорочення матеріальних і трудових витрат на виробництво продукції, високу якість продукції згідно з державними стандартами та технічними умовами, раціональне використання виробничих фондів і всіх видів ресурсів.

Функції фінансово-економічного управління - підвищення прибутковості підприємства, вдосконалення систем контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства, проведення аналізу фінансових операцій підприємства з метою підвищення їх ефективності, аналіз та зниження ризиків в фінансово-господарській діяльності підприємства, планування та бюджетування діяльності підприємства, яке спрямоване на організацію раціональної господарської діяльності, виявлення та використання резервів з метою досягнення ефективних результатів діяльності, вдосконалення роботи персоналу та вдосконалення організації виробничих процесів, забезпечення ведення бухгалтерського обліку з дотриманням єдиних методологічних засад, установлених Законами України, формування відповідно до законодавства єдиної облікової політики товариства, своєчасне складання фінансової та податкової звітності і подання її за встановленим порядком відповідним органам.

Кадровий департамент забезпечує реалізацію кадрової політики підприємства згідно стратегічних цілей розвитку підприємства, впровадження сучасних HR процесів в напрямках (оплата праці, компенсації та пільги; організація та ергономіка праці; пошук, підбор, адаптація персоналу; адміністрування кадрового діловодства; оцінка та навчання персоналу),

підтримку, розвиток корпоративної культури та внутрішніх комунікацій.

Комерційний департамент відповідає за виконання плану продажу продукції за встановленими групами та збільшення обсягів продажу, зменшення показника повернутої черстої продукції, контролює своєчасне отримання коштів від клієнтів за продану продукцію.

Структурні підрозділи адміністративного департаменту забезпечують управління постачанням матеріально-технічних ресурсів та сировини, організацію складської діяльності, управління та контроль запасів, мінімізація неліквідних запасів.

Департамент транспортно-складської логістики забезпечує побудову ефективної системи транспортно-складської логістики, організацію ефективної, безперервної роботи транспорту з найменшими витратами та за економічно вигідними тарифами для підприємства.

Функції виробничий департаменту це організація процесу виробництва, спрямованого на забезпечення ритмічного випуску продукції згідно з планом та договорами постачання при дотриманні вимог нормативної документації з питань виробництва безпечної та якісної продукції, впровадження сучасних технологій виробництва, дотримання технологічної дисципліни.

Департамент розвитку розробляє стратегію та план розвитку по всіх групах продукції, а саме побудова ефективної системи маркетингового менеджменту, працює над створенням та забезпеченням підприємства: конкурентоспроможними, рентабельними, креативними, виробами що користуються високим попитом, досягненням та утриманням підприємством лідируючих позицій на Україні.

Функції служба головного технолога це забезпечення високого рівня якості продукції, контроль якості продукції та сировини на відповідність вимогам діючої нормативної документації, участь в розробці нових рентабельних, конкурентоспроможних видів продукції.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КИЇВСЬКИЙ БКК"

ДИРЕКТОР
ТОВ "КИЇВСЬКИЙ
БКК

КОМЕРЦІЙНИЙ
ДЕПАРТАМЕНТ

Управління
продажу по
ключовим
клієнтам

Управління
продажу по
роздрівним
клієнтам

Управління
продажу по
регіональним
клієнтам

Управління
зовнішньоеконом
ічною діяльністю

ФІНАНСОВИЙ
ДЕПАРТАМЕНТ

Управління
бухгалтерії

Фінансово-
економічне
управління

ВИРОБНИЧИЙ
ДЕПАРТАМЕНТ

ДЕПАРТАМЕНТ
РОЗВИТКУ

Управління
маркетингу

ТЕХНІЧНИЙ
ДЕПАРТАМЕНТ

Управління
експлуатації
виробничих
потужностей

Управління
розвитку
виробничих
потужностей

Управління
енергетичного
менеджменту

ДЕПАРТАМЕНТ
ПЕРСОНАЛУ

Управління з
підбору та
адаптації
персоналу

Управління
персоналом

ДЕПАРТАМЕНТ
ТРАНСПОРТНО
СКЛАДСЬКОЇ
ЛОГІСТИКИ

Управління
транспортної
логістики

Управління
складської
логістики

АДМІНІСТРАТИВНИЙ
ДЕПАРТАМЕНТ

Управління
матеріально-
технічного
постачання

Управління
операційною
діяльністю

СЛУЖБА
ГОЛОВНОГО
ТЕХНОЛОГА

Лабораторія
санітарно-
бактеріологіч
на

Лабораторія
фізико-хімічна

ЮРИДИЧНЕ
УПРАВЛІННЯ

УПРАВЛІННЯ
ОХОРОНИ ПРАЦІ

Асортимент продукції, що виготовляється підприємством

Асортимент продукції становить близько 90 видів продукції, серед яких:

Торти:

- Вафельний зі згущеним молоком;
- «Мурашник» з волоським горіхом;
- Сметанник;
- Серце Країни;
- Soufle глазурований з маршмелоу;
- Soufle глазурований з арахісом;
- Медовик;
- Три молока від Шефа;
- Київський дарунок з фундуком від Шефа;
- Lemon Time;
- Наполеон;
- Маракеш;
- Грильяжний глазурований;
- Київський дарунок з арахісом;
- Хрещатий яр;
- Празький з вишнею;
- Трюфельний;

Тістечка:

- Еклери французькі;
- Горішки зі згущеним молоком;
- Привид Києва;
- Еклери;

Пироги:

- Тертий зі смаком смородини;
- Тертий з яблуком;

Східні солодоці:

- Пахлава;

Лаваши:

- Латиноамериканський;
- Піта;
- Зі шпинатом;
- Вірменський;
- Кавказький.

Основні та допоміжні об'єкти, цехи, дільниці, їх розташування і взаємний зв'язок на території підприємства

До складу підприємства входять дві основні будівлі, а саме: офісна будівля (4 пов.), будівля кондитерського цеху (6 пов.). У офісній будівлі знаходиться енергоефективний офіс для працівників на останніх двох поверхах, а у кондитерському цеху – на відповідних поверхах розмістилися виробничі відділення із виконанням відповідних технологічних етапів.

На підприємстві ТОВ «Київській БКК» на першому поверсі знаходяться такі приміщення:

- Склад зберігання сировини,
 - Приміщення для зберігання патоки, агару, пюре
 - Склад безтарного зберігання цукру,
 - Склад ароматичних і барвних речовин,
 - Пульт управління складом безтарного зберігання сировини,
 - Кімната комірника,
 - Приміщення виробничого інвентарю,
 - Приміщення виробництва меланжу та кімната для миття яєць,
- приміщення для подрібнення цукру,
- Холодильне приміщення,
 - Склад для охолодженої готової продукції,
 - Цехова лабораторія,
 - Дві експедиції,
 - Рампа та інші адміністративні приміщення.

Із камер зберігання на першому поверсі мають місце: низькотемпературна камера для зберігання масла (-100 °C), низькотемпературна камера для зберігання готової продукції (-200 °C), морозильна камера для зберігання масла (-20 °C), шість

холодильних камер готової продукції експедиції (+60 °C), дві холодильних камер зберігання сировини (+30 °C). Холод для холодильних камер експедиції генерують 5 холодильних агрегатів.

На другому поверсі розміщуються картонажна дільниця, матеріальний склад, майстерні електриків та механіків, лабораторії та кабінети керівників та інших працівників. На картонажній дільниці відбувається збірка коробок та упаковок для тортів і тістечок. Шість напіваавтоматів склеюють частини коробок для тортів, але перед цим оператор закладає потрібні заготовки у відповідні місця. Працює ця дільниця 8-12 год на добу та 5 днів на тиждень..

Третій та четвертий поверх це виробничі цехи, в яких розташовані автоматизовані лінії виробництва: тістечок, тістечок «Еклерів», тістечок «Кошик», листкового тіста. Та знаходяться такі відділення: крем збивальне, сироварильне, оздоблювальне, пакувальне.

На п'ятому поверсі розміщується пічне відділення. Тут відбувається дозування інгредієнтів тіста та зважування, змішування тіста із додаванням харчових добавок у тістомісильних машинах, дозування тіста у форми та печі, випічка, вистійка та охолодження напівфабрикатів, поздовжня порізка напівфабрикатів на шари. Основними споживачами електроенергії на цій дільниці є: система подачі борошна, система вентиляції, установки ліфтів, тістомісильні машини, дробарки горіхів, роторні газові печі «Восход», тунельні печі ПХС, тунельна піч «Лазер».

За минулі роки «Київський БКК» виробляло 4850 т/рік. На сьогодні показники дещо збільшилися 5230 т/рік. За останні роки асортимент підприємства змінився, відбулися зміни у виробництві. Зараз підприємство «Київський БКК» вийшло на міжнародний ринок, тому збільшення виробництва не забарилось. На даний час підприємство працює над оновлення обладнання та автоматизацією ліній. На підприємстві ТОВ «Київський БКК» працює також приміщення для оформлення заказних тортів.

2.2 Аналіз техніко-економічних показників діяльності підприємства за 2020-2022 р.р.

З метою оцінки економіко-господарського стану підприємства проведемо аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства за період 2020-2022 років та відобразимо дані у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
	Надходження від реалізації продукції	754167	857847	808184	103680	-49663	13,75	-5,79
1	Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	677713	795438	730500	117725	-64938	17,37	-8,16
2	Чисельність працівників, осіб	702	702	709	0	7	-	0,99
3	Фонд оплати праці, тис. грн.	146777	172591	136278	25814	-36313	17,59	-21,04
4	Продуктивність праці, тис.грн./одну особу	209,08	245,86	192,21	36,78	-53,65	17,59	-21,04
5	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	23048,0	28227,0	31522,0	5179,0	3295,0	22,47	11,67
6	Загальна сума (активів) капіталу підприємства, тис. грн.	242162	351813	464492	109651	112679	45,28	32,03
7	Власний капітал, тис. грн	171614	244603	342986	72989	98383	42,53	40,22
8	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	324542	398990	358170	74448	-40820	22,94	-10,23
9	Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	353171	396448	372330	43277	-24118	12,25	-6,08
10	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	58854	72735	98494	13881	25759	23,59	35,41
11	Середній залишок оборотних коштів, тис. грн.	13993	21886	35902,5	7893	14016,5	56,41	64,04
12	Віддача основних засобів, тис. грн.	32,72	30,39	25,64	-2,33	-4,75	-7,12	-15,63
13	Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборотів	3,11	2,44	1,74	-0,67	-0,7	-21,54	-28,69
14	Рентабельність продукції, %	18,13	18,23	27,50	0,10	9,27	0,55	50,85

Джерело: розроблено автором за даними [1]

Аналіз основних техніко-економічних показників роботи підприємстві дозволив відзначити наступне. Чистий прибуток ТОВ «Київський БКК» протягом 2021 і 2022 років збільшувався у порівнянні із 2020 роком, - на 23,6 та 35,4 %, відповідно. Це пов'язано, перш за все, із зменшенням витрат підприємства, розширенням ринків збуту підприємства, удосконаленням асортименту продукції.

Собівартість реалізованої продукції у 2021 підвищилась з 324542 тис. грн. до 398990 тис. грн., тобто на 22,94 % за рахунок інфляції і підвищення цін на сировину та паливно-мастильні матеріали, що було негативним явищем для підприємства. У наступному 2022 році собівартість, навпаки, знизилась з 398990 до 358170 тис.грн (на 10,23 %), але за рахунок зменшення обсягів виробництва продукції. Дійсно, надходження від реалізації продукції у 2021 році були збільшені з 754167 тис. грн. (у 2020) році до 857847 тис. грн. (у 2021 році), а у 2022 році підприємство реалізувало продукції на 808184 тис. грн., що на 5,79 % менше за 2021 рік. Таке пониження, на нашу думку, було пов'язано із зменшенням купівельної спроможності населення у зв'язку із воєнним станом України.

Загальна сума активів капіталу підприємства у 2021 збільшилась на 45,28% порівняно із 2020 роком, а у 2022 році збільшення у порівнянні з 2021 роком виявилось меншим, - на 32,03%. Таке зростання може говорити про реконструкцію основних засобів та введення їх в експлуатацію. Але показник віддачі основних засобів зменшився на 7,12% - у 2021 році порівняно з 2020 роком і на 15,63 – у 2022 - порівняно з 2021 роком, що свідчить про неефективне використання основних виробничих фондів.

Чисельність персоналу не змінилась з 2020 до 2021 року, але дещо збільшилась у 2022 році: з 702 до 709 працівників. Поряд з цим, фонд оплати праці збільшувався у 2021 році порівняно із 2020 роком на 17,59 %, що свідчило про позитивні підвищення заробітної плати працівників, але суттєво зменшився у 2022 році порівняно із 2021 роком (на 21,04%) у зв'язку із зменшенням реалізації продукції ,прибутку підприємства і зменшенням продуктивності праці. Так, показник продуктивності праці у 2021 році підвищився на 36,78 тис.грн./одну особу у порівнянні з 2020 роком, а у 2022 році понизився на 53,65 тис.грн./одну

особу.

Рентабельність продукції дещо зменшилась у 2021 році, але мала тенденцію до підвищення у 2022 році.

2.3. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства

Основні засоби – це матеріальні активи, що підприємство утримує для подальшого використання у процесі виробництва або поставки товарів, надання послуг, здачі в оренду, або для виконання адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання яких більше одного року чи одного оборотного періоду. Основні засоби, яке беруть участь у матеріальному виробництві, відносяться до виробничих основних фондів; а основні засоби, які не беруть участь у процесі виробництва, складають невиробничі основні засоби.

Склад основних засобів ТОВ «Київський БКК» представлено у таблиці 2.2.

Аналізуючи її результати, необхідно відмітити, що первісна вартість основних засобів виробничого призначення у 2021 році зросла на 30,2 % у порівнянні з 2020 роком як результат збільшення кількості на виробництві обладнання і машин, транспортних засобів, інструментів, приладів, інвентарю тощо. У 2022 році цей показник також зріс, із 64121 тис.грн. до 75274 тис.грн., що на перший погляд має позитивну тенденцію. Але із урахуванням суми зносу ми бачимо, що вартість основних виробничих фондів у 2022 році зменшується на 2,41% у порівнянні із 2021 роком. Тобто, основні виробничі засоби потребують поступового оновлення. Такий висновок підтверджується від'ємними абсолютними і відносними порівняльними показниками використання інструментів, приладів тощо.

Таблиця 2.1

Склад основних засобів виробничого призначення ТОВ «Київський БКК» і показники їх оновлення

	Групи основних засобів	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		Первісна вартість основних засобів	Сума зносу основних засобів	Первісна вартість основних засобів	Сума зносу основних засобів	Первісна вартість основних засобів	Сума зносу основних засобів	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
1	Машини та обладнання	34901	13586	41271	20530	48887	26984	-574	1162	-2,69	5,6
2	Транспортні засоби	1501	257	10475	747	12143	4204	8484	-1789	681,99	-18,39
3	Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	2969	984	3177	1743	3645	2369	-551	-158	-27,76	-11,02
4	Бібліотечні фонди	8	8	8	8	7	7	0	0	0	0
5	Малоцінні необоротні матеріальні активи	5981	5978	9190	9186	10577	10573	1	0	33,33	0
6	Інвентарна тара	0	0	0	0	15	0	0	15	0	-
	Разом, тис. грн.	45360	20813	64121	32214	75274	44137	7360	-770	30,20	-2,41

Показники, що відображають стан основних засобів на підприємстві, наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники стану основних засобів ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
1	Коефіцієнт зносу	0,46	0,50	0,59	0,04	0,09	8,7	18,0
2	Коефіцієнт придатності	0,54	0,50	0,41	0,06	0,09	-7,41	-18,0

Із даних таблиці 2.3 видно, що коефіцієнт зносу основних засобів зменшується, що закономірно відображає експлуатацію засобів виробничого призначення. Дійсно, у порівнянні з 2020 роком коефіцієнт зносу підвищився у 2021 році з 0,46 до 0,5 , що складає 8,7 % . А у 2022 він підвищився з 0,50 до 0,59 порівняно із 2021 роком, тобто на 18 %.

Закономірно зменшується величина показника придатності основних засобів виробничого призначення. Цей показник зменшився у 2021 році на 7,41 % порівняно із 2020 роком, а у 2022 році – на 18% у порівнянні із 2021 роком.

Показники ефективності використання основних засобів ТОВ «Київський БКК» наведено у таблиці 2.4. Її аналіз показує, що показник віддачі основних засобів щорічно зменшується. Виходячи з даних обсягу випуску продукції та значення чистого доходу, значення яких за період, що аналізується, змінювався, зменшення показника віддачі основних можна пояснити тим, що темп зростання вартості основних засобів був вищим, ніж темп зростання вартісних показників обсягу випуску продукції. У 2021 році він зменшився порівняно із 2021 роком на 2,33 тис. грн., що складає 7,12 %, а у 2022 році – зменшився ще більшою мірою, - на 4,75 тис.грн, або на 15,63% у порівнянні з 2021 роком, що можна пояснити воєнним станом в країні. Це негативна тенденція для підприємства, що потребує підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Одним із шляхів покращення стану є забезпечення 100%-вого завантаження виробничого обладнання, інструментів. Також можливим рішенням є продаж частини

невикористовуваних основних засобів, але це доцільно робити тільки в умовах відсутності перспектив подальшого зростання бізнесу.

Таблиця 2.4

Показники ефективності використання основних засобів

ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
1	Віддача основних засобів, грн/грн	32,72	30,39	25,64	-2,33	-4,75	-7,12	-15,63
2	Місткість основних засобів, грн/.грн	0,06	0,07	0,09	0,01	0,02	16,67	28,57
3	Озброєність основними засобами, тис.грн/осіб	64,62	91,34	106,17	26,72	14,83	41,35	16,24

Протилежно зростає показник місткості основних засобів, який характеризує частку вартості основних засобів на кожну гривню випускаємої продукції. У 2021 році збільшення складає 16,67 % у порівнянні із 2020 роком, а у 2022 році збільшення – на 28,57%.

Протягом досліджуваного часу збільшується показник озброєності основними засобами, причому суттєво – у 2021 році порівняно із 2020 роком, - на 41,35 % і значно нижче, але все-таки збільшується у 2022 порівняно із 2021, - на 16,24%. Оскільки відомо, що основні засоби ефективно використовуються за умови зростання показника озброєності основними засобами ,то можна зробити висновок, що найкраще вони використані у 2021 році, меншою мірою -у 2022.

Таким чином, аналіз ефективності використання основних засобів ТОВ «Київський БКК» указує на певні проблеми підприємства і визначає цей напрям як один із напрямів, де є можливим запровадження заходів щодо підвищення ефективності його діяльності.

2.4. Оцінка ефективності використання оборотних коштів

Оборотні кошти є однією зі складових частин майна підприємства. Стан і ефективність їхнього використання - одне з головних умов успішної діяльності підприємства. Склад оборотного капіталу ТОВ «Київський БКК» представлено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Склад оборотного капіталу ТОВ «Київський БКК»

	Оборотні виробничі засоби	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
	Оборотні виробничі засоби	63554	74317	131106	10763	56789	11,02	76,41
1	запаси	31595	37159	65553	5564	28394	17,61	76,41
	виробничі запаси	25707	30451	59564	4744	29113	18,45	95,61
2	незавершене виробництво	486	608	774	122	166	25,10	27,30
3	готова продукція	5276	5798	4618	522	-1180	9,89	-20,35
4	товари	126	301	597	175	296	138,89	98,34
5	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	98668	136687	160030	38019	23343	38,53	17,08
6	Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
	- за виданими авансами	21521	51589	79279	30068	27690	139,7	53,67
	- з бюджетом	-	1	-	1	-1	100	-100
7	Інша поточна дебіторська заборгованість	39334	58914	66074	19580	7160	49,78	12,15
8	Грошові кошти та їх еквіваленти	17861	25911	45894	8050	19983	45,07	77,09
9	рахунки в банках	3548	6501	45894	2953	39393	83,23	605,95
10	Витрати майбутніх періодів	205	202	243	-3	41	-1,46	20,30
11	Інші оборотні активи	4777	4639	8902	-138	4263	-2,89	91,89
12	Разом:	213961	315102	425975	101141	110873	47,27	35,19

За наведеними даними можна зробити наступні висновки. Насамперед, оборотні виробничі засоби підприємства щорічно збільшуються. Наприклад, у 2021 приріст склав 11%, а у 2022 році – понад 76%. Це пов'язано із збільшенням частки незавершеного виробництва, запасом товарів. У тому числі в 2022 році значно виросла частка запасів і виробничих запасів, на 76,41 і 95,61 % відповідно. Це є об'єктивним свідченням зменшення кількості реалізованої продукції підприємством, що підтверджується попередньо наведеними даними про кількість коштів від показника надходження від реалізації продукції, таблиця 2.1.

Збільшується показник дебіторської заборгованості за продукцію. Але, позитивним є те, що у 2022 році цей показник менший, ніж за 2021 рік. Так, дебіторська заборгованість за продукцію у 2021 році складала на 38,53 % більше, ніж у 2020 році, а в 2022 році цей показник – 17,8 %, тобто більше ніж вдвічі зменшився. Також зменшився показник дебіторської заборгованості за рахунками: приріст у 2021 році порівняно із 2020 роком склав 139,7 %, а у 2022 році порівняно із 2021 – 53,67%. Отже, підприємство зменшує заборгованість, що є позитивним показником його діяльності.

ТОВ «Київський БКК» суттєво збільшило кількість грошових коштів, особливо на рахунках в банках. У 2021 році гроші на рахунках в банках склали 3548 тис.грн, що на 83,23% менше у порівнянні із 2021 роком. У 2022 році цей показник виріс до 45894 тис.грн, що збільшилось на 605,95%.

Збільшились інші оборотні активи, тобто категорія цінних речей, якими компанія володіє, отримує вигоди від них або використовує для отримання доходу. Якщо у 2021 році підприємство на 2,89 % мало таких активів менше, то у 2022 році – на 91,89 % більше.

Структуру оборотного капіталу надано у таблиці 2.6.

Ми бачимо, що основна частина серед статей оборотних коштів приходить на оборотні виробничі запаси (29,7% - у 2020 році, 23,59 - у 2021 році, 30,78 - у 2022 році), дебіторська заборгованість за продукцію (46,11% - у 2020 році, 43,38 - у 2021 році, 37,57 - у 2022 році), інша поточна дебіторська заборгованість (18,38% - у 2020 році, 18,7 - у 2021 році, 15,51 - у 2022 році).

Таблиця 2.6

Структура оборотного капіталу ТОВ «Київський БКК»

	Статті оборотних коштів	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
		тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
1	Оборотні виробничі засоби: у т.ч.	63554	29,7	74317	23,59	131106	30,78
2	запаси	31595	14,77	37159	11,79	65553	15,39
3	виробничі запаси	25707	12,01	30451	9,66	59564	13,98
4	незавершене виробництво	486	0,23	608	0,19	774	0,18
5	готова продукція	5276	2,47	5798	1,84	4618	1,08
6	товари	126	0,06	301	0,1	597	0,14
7	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	98668	46,11	136687	43,38	160030	37,57
8	Дебіторська заборгованість за розрахунками: - за виданими авансами - з бюджетом	21521 -	10,06	51589 1	16,37	79279 -	18,61
9	Інша поточна дебіторська заборгованість	39334	18,38	58914	18,7	66074	15,51
10	Грошові кошти та їх еквіваленти	17861	8,35	25911	8,22	45894	10,77
11	рахунки в банках	3548	1,66	6501	2,06	45894	10,77
12	Витрати майбутніх періодів	205	0,1	202	0,06	243	0,06
13	Інші оборотні активи	4777	2,23	4639	1,47	8902	2,09
	Разом:	213961	100	315102	100	425975	100

У цілому, структура оборотного капіталу ТОВ «Київський БКК» протягом періоду 2020-2022 рр. практично не змінюється і має несуттєві відхилення у роках.

Більш детальну інформацію можна отримати за аналізом показників ефективності використання оборотних засобів, що представлено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

**Показники ефективності використання оборотних засобів
ТОВ «Київський БКК»**

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборотів	3,17	2,52	1,71	-0,65	-0,81	-20,50	-32,14
2	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	115,46	144,84	213,45	29,38	68,61	25,45	47,37
3	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів, оборотів	12,62	13,10	6,01	0,48	-7,09	3,80	-54,12
4	Тривалість одного обороту виробничих запасів, днів	29,0	27,86	60,73	-1,14	32,87	-3,93	117,98
5	Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках (дебіторської заборгованості), оборотів	6,87	5,82	4,56	-1,05	-1,26	-15,28	-21,65
6	Тривалість одного обороту коштів у розрахунках (дебіторської заборгованості), днів	53,28	62,71	80,04	9,43	17,33	17,70	27,64

Аналіз показників таблиці 2.7 показує, що ефективність використання оборотних засобів підприємством зменшується. Ми бачимо, що такі показники як тривалість одного обороту оборотних активів, тривалість одного обороту коштів у розрахунках дебіторської заборгованості збільшуються. Зменшення значення чистого доходу призвело у свою чергу до зниження коефіцієнта оборотності

оборотних активів і коефіцієнта оборотності коштів у розрахунках дебіторської заборгованості. Такі зміни показників говорять про те, що підприємству необхідно залучити більше фінансових ресурсів для фінансування оборотних активів, або шукати шляхи збільшення обсягу виробництва продукції, такі як введення у виробництво нових видів продукції, більш повне використання встановлених потужностей, знаходження нових ринків збуту, тощо.

Існує велика кількість напрямків, за якими може діяти підприємство для зменшення періоду одного обороту оборотних активів: - працювати над зниженням суми запасів; - працювати над підвищенням обсягу реалізованої продукції; - оптимізувати управління дебіторською заборгованістю; - знижувати обсяг інших оборотних активів. Це дозволить знизити період одного обороту оборотних активів.

2.5. Аналіз ефективності використання персоналу підприємства

Діяльність підприємства повинна бути також спрямована на підвищення професійного зростання співробітників, покращення їх умов праці, забезпечення належних заходів безпеки всіх виробничих процесів та гарантії соціального захисту працівників.

ТОВ «Київський БКК» приділяє достатньо уваги питанню комфортних і безпечних умов праці працівників, їх професійному розвитку. Також на підприємстві запроваджено систему якості і безпечності НАССР, яка дає можливість покращити умови праці, безпеку життєдіяльності і ефективність праці.

На підприємстві діє соціальний пакет, який включає разову матеріальну допомогу на оздоровлення, путівки дітей співробітників, грошові премії на свята, матеріальну допомогу при народженні дитини, при виході на пенсію, у разі одруження, у критичних ситуаціях.

Загальна кількість персоналу має відповідати темпам розвитку підприємства і у разі підвищення ефективності його діяльності, - зростати. Склад та структура персоналу ТОВ «Київський БКК» представлено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Склад та структура персоналу ТОВ «Київський БКК»

Категорії персоналу	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	Кількість, чол.	Питома вага, %	Кількість, чол.	Питома вага, %	Кількість, чол.	Питома вага, %
Чисельність працюючих / усього	702	100	702	100	709	100
У т.ч. ПВП	681	97	681	97,2	688	97,0
Непромислового персоналу	21	3	20	2,8	21	3,0
Структура ПВП:	681	100	681	100	688	100
Робітники -/ - усього:	525	77,1	529	77,7	536	77,9
з них: основні	136	25,9	130	24,6	132	24,6
допоміжні	389	74,1	399	75,4	404	75,4
Керівники	34	5,0	32	4,7	32	4,7
спеціалісти	102	15	101	14,8	101	14,7
службовці	19	2,9	19	2,8	19	2,8

Аналізуючи дані, що представлені в таблиці, можна відмітити, що чисельність працюючих суттєво не змінюється. У 2021 році цей показник взагалі залишився сталим у порівнянні з 2020 роком – 702 працюючих, а у 2022 році – чисельність збільшилась на 7 працюючих і склала 709 чоловік. Причому збільшення відбулось у структурі промислово-виробничого персоналу, а саме збільшила кількість робітників і допоміжного персоналу. Чисельність непромислового персоналу залишається практично незмінною: у 2021 одна особа була звільнена за власним бажанням, а у 2022 році на вакантне місце взяли спеціаліста.

У 2021 році зменшилась кількість керівників і цей показник залишився сталим у 2022 році; збільшилась кількість допоміжного персоналу.

Структура заробітної плати ТОВ «Київський БКК» представлена у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Структура заробітної плати ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
1	Фонд оплати праці, тис.грн	146777	172591	136278	25814	-36313	17,59	-21,04
2	Чисельність працівників, осіб	702	702	709	0	7	-	0,99
3	Середньомісячна зарплата, тис.грн.	17,4	20,5	16,0	3,1	-4,5	17,82	-21,95

Дані показують, що фонд оплати праці за два останніх роки суттєво змінюється. У 2021 році показник збільшується у порівнянні з 2021 роком на 17,59% і складає 172591 тис.грн, а у 2022 році, навпаки, - зменшується на 21,94% і складає 136278 тис.грн. Звісно, це негативна тенденція, але вона пояснюється зменшенням обсягів виробництва продукції та, як результат, зменшенням прибутку і доходу від її реалізації. Отже, у 2022 році підприємство мало проблеми щодо фонду оплати праці, у зв'язку з чим середньомісячна заробітна плата скоротилась на 21,95 % після доволі вдалого приросту цього показника у 2021 році (+17,82%).

2.6. Аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства

ТОВ «Київський БКК» несе економічну відповідальність за ефективність своєї діяльності та своєчасне виконання взятих зобов'язань перед бюджетом, банками та працівниками. Тому, досягти позитивних фінансових результатів підприємство може лише за умов ефективного використання всіх ресурсів та, найголовніше - мінімізації витрат.

На основі показників балансу підприємства, що наведено у таблиці 2.10, зроблено аналіз результатів його економічної діяльності.

Таблиця 2.10

Аналіз балансу ТОВ «Київський БКК»

	Показники	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
	Актив										
	I. Необоротні активи	28189	11,64	36711	10,43	33482	8,29	8522	1775	30,2	-8,8
1	Нематеріальні активи	3	0,001	302	0,09	232	0,05	299	-70	9,966	-23
2	Незавершені капітальні інвестиції	3639	1,5	4502	1,28	2113	0,45	863	-2389	23	-53
3	Основні засоби	24547	10,14	31907	9,07	31137	6,7	7360	-770	29,9	-2,41
	II. Оборотні активи	213961	88,35	315102	89,57	425975	91,7	101141	110873	47	35,19
1	Оборотні виробничі засоби:	63554	26,24	74317	21,12	131106	28,23	10763	56789	16,9	76
7	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	98668	40,74	136687	38,85	160030	34,45	38019	24343	38	17,08
8	Дебіторська заборгованість за розрахунками:	21521	8,89	51589	14,66	79279-	17,07	30368	7160	139	53,6
9	Інша поточна дебіторська заборгованість	39334	16,24	58914	16,75	66074	14,23	19580	7160	49	12
10	Грошові кошти та їх еквіваленти	17861	7,38	25911	7,36	45894	9,88	8050	19983	45	77,1
11	рахунки в банках	3548	1,47	6501	1,85	45894	9,88	2953	39393	83,2	605,9
12	Витрати майбутніх періодів	205	0,08	202	0,06	243	0,05	-3	41	-1,46	20,2
13	Інші оборотні активи	4777	1,97	4639	1,32	8902	1,92	-138	4263	-2,88	91,89
	III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	12	0,01	0	0	31	0,01	-12	31	-100	-
	Баланс	242162	100	351813	100	464492	100	109651	112679	45,28	32,03

Продовження таблиці 2.10

	Пасив										
I. Власний капітал	171614	70,87	244603	69,53	342986	73,84	72989	98,38	42,5	40,2	
Зареєстрований (пайовий) капітал	100	0,04	100	0,03	100	0,02	0	-0,01	0	0	
Нерозподілений прибуток	171514	70,83	244249	69,43	342743	73,79	72,74	98,49	42,4	40,3	
Додатковий капітал			254	0,07	143	0,03	-	-111	-	-43,7	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	731	0,3	17686	5,03	16454	3,54	16,96	-1,23	2319	-6,9	
Відстрочені податкові зобов'язання	731	0,3	1418	0,4	2234	0,48	687	816	93,9	57,5	
Довгострокові кредити банку			10000	2,84	10000	2,15	-	0	-	0	
Інші довгострокові зобов'язання			6268	1,78	4220	0,91	-	-2,05	-	-32,6	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	69817	28,83	89524	25,45	105052	22,62	19,71	15,53	28,2	17,3	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями			2993	0,85	3093	0,67	-	100	-	3,3	
товари, роботи, послуги	39735	16,41	50795	14,44	52536	11,31	11,06	1,74	27,8	3,4	
розрахунками з бюджетом	9905	4,09	11838	3,36	19403	4,18	1,93	7,57	19,5	63,9	
розрахунками зі страхування	2348	0,97	2491	0,71	2099	0,45	143	-392	6,09	-15,7	
розрахунками з оплати праці	9197	3,8	9672	2,75	9163	1,97	475	-509	5,1	-5,2	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	269	0,11	693	0,2	758	0,16	424	65	157,6	9,37	
Поточні забезпечення	4172	1,72	2986	0,85	6882	1,48	-1,19	3896	-28,4	130,4	
Доходи майбутніх періодів	51	0,02	70	0,02	55	0,01	19	-15	37,2	-21,4	
Інші поточні зобов'язання	4140	1,71	7986	2,27	11063	2,38	3846	3077	92,8	38,5	
Баланс	242162	100	351813	100	464492	100	109651	112679	45,28	32,03	

Насамперед, закономірно ринковій економіці зазнає руху сам баланс : він збільшується, що може свідчити про зростання виробничих можливостей підприємства, нарощування інтенсивності виробництва. Але при цьому необхідно враховувати фактор інфляції, факти проведення дооцінки та індексації активів, які також впливають на підвищення активів. Так, баланс збільшився у 2021 році порівняно із 2020 роком на 109651 тис.грн, що складає 45,28%, а у 2022 році – на 112679 тис.грн, що складає 32,03%. Отже, незважаючи на підвищення суми балансу та враховуючи відсоток інфляції, а також маючи зменшення порівняно із попереднім роком, можна стверджувати, що ефективність роботи підприємства погіршується.

Аналіз балансу показує, що необоротні активи, які формують фундамент господарської діяльності підприємства і є основоположними у забезпеченні ефективної його діяльності, мали тенденцію до збільшення у 2021 році порівняно із 2020 роком, і зменшились у 2022 році порівняно із 2021 роком. Наприклад, у 2021 році частка збільшення необоротних активів збільшилась на 30,2 %, а у 2022 році, навпаки зменшилась на 8,8%.

Частка оборотних активів збільшились на протязі 2020-2021 рр, що є позитивною динамікою, оскільки підвищення частки оборотних активів у загальній сумі скорочує період обігу всього капіталу, оскільки оборотний капітал обертається швидше, ніж основний. Наприклад, у 2020 році частка оборотних активів складала 88,35% в активі балансу, у 2021 році – 89,57%, у 2022 році – 91,7%. У числі оборотних активів скорочуються кошти у дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги (у 2020 році 40,74%, у 2021 році – 38,85%, у 2022 році – 34,45%), що свідчить про повернення частини боргів підприємству.

Підвищився показник дебіторської заборгованості за розрахунками (у 2020 році він складав 8,89 % в активній частині балансу, у 2021 році – 14,66%, у 2022 році – 17,07%). З одного боку, дебітори відволікають фінансові ресурси компанії. Це може привести до збільшення фінансових витрат у зв'язку з необхідністю додаткового залучення кредитних коштів. Однак з іншого боку, збільшення

товарного кредитування клієнтів дозволяє підвищити рівень збуту, адже в багатьох сферах можливість отримати товар і оплатити його пізніше є важливою.

За останні два роки підприємство має довгострокові кредити банку у сумі десяти тисяч грн., збільшились його відстрочені податкові зобов'язання і інші довгострокові зобов'язання у період 2021-2022 років порівняно із 2020 р. У той же час, зменшується частка поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги: у 2021 році – на 27,8%, у 2022 році – на 3,4 %.

У загальному пасиві балансу частка розрахунків з оплати праці зменшується, але у 2021 році цей показник підвищився порівняно із 2020 роком на 5,1 %, а у 2022 році, навпаки, зменшився на 5,2%.

Таким чином, аналіз балансу підприємства доводить, що у 2021 році показники економічної діяльності ТОВ «Київський БКК» мають позитивну динаміку і говорять про його доволі успішну роботу. У 2022 році, навпаки, нестабільна внутрішня і зовнішня політика на ринку наклали свій відбиток на позитивні зміни 2021 року, що відобразилось на зменшенні обсягів продажу товарів, у зв'язку з чим фінансовий стан підприємства погіршився.

Наступним етапом аналізу є аналіз елементів операційних витрат підприємства. Метою обліку витрат є визначення величини витрат на окрему операцію, одиницю продукції, товарів, робіт, послуг. Цей крок необхідний при оцінці запасів, прибутку, рівня рентабельності. Крім того, інформація про витрати дасть змогу детально проаналізувати структурний рівень витрат, а саме: рівень змінних і постійних витрат, рівень релевантності витрат, ступінь точності та достатності інформації про витрати та ін. Глибина аналізу такої інформації дасть змогу коригувати господарську діяльність суб'єкта господарювання.

Витрати операційної діяльності підприємства групують за такими економічними елементами: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші операційні витрати. Елементи операційних витрат ТОВ «Київський БКК» представлено у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Елементи операційних витрат ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
1	Матеріальні витрати	197754	239057	286668	41303	47611	20,89	19,92
2	Амортизація	9437	12657	12344	3220	-313	34,12	-2,47
3	Витрати на оплату праці	146777	172591	136278	25812	-36313	17,59	-21,04
4	Відрахування на соціальні заходи	29168	34276	24566	5108	-9710	17,51	-28,33
5	Інші витрати	218538	230030	191327	11492	-38703	5,26	-16,83
	Разом	601674	688611	651183	86937	-37428	14,45	-5,44

Дані таблиці свідчать про збільшення всіх операційних витрат у 2021 році порівняно із 2020, і про їх зменшення у 2022 році порівняно із 2021 роком. Дійсно, операційні витрати збільшились у 2021 році порівняно із 2020 роком на 86937 тис.грн, приріст склав 14,45%, а у 2022 році витрати скоротились на 37428 тис.грн, що складає 5,44%. При цьому, сума матеріальних витрат збільшувалась із роками, що пов'язано із збільшенням вартості сировини, мастило-паливних матеріалів, а витрати на амортизацію, оплату праці, відрахування на соціальні заходи та інші витрати мали аналогічні закономірності до змін загальної кількості витрат.

У таблиці 2.12 наведено результати обрахунку показників ліквідності, які нададуть інформацію щодо спроможності підприємства покрити свої поточні зобов'язання – короткострокові кредиторські заборгованості.

Таблиця 2.12

Показники ліквідності ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Нормативне значення
		2020	2021	2022	
1	Коефіцієнт загальної ліквідності	3,06	3,52	4,05	>1
2	Коефіцієнт поточної (швидкої) ліквідності	2,54	3,42	3,34	>0,6-0,8
3	Коефіцієнт абсолютної (строкової) ліквідності	0,26	0,29	0,44	>0
4	Чистий оборотний капітал (тис. грн.)	144144	225578	320923	>0

Насамперед, спостерігається збільшення чистого оборотного капіталу, що показує здатність підприємства погашати свої поточні зобов'язання за рахунок поточних активів, а отже, є індикатором поточної ліквідності підприємства: на 81434 тис.грн в період з 2020 по 2021 роки і на 95345 тис.грн – у період з 2021 по 2022 роки.

Результати обчислення показників ліквідності показують збільшення з роками коефіцієнта загальної ліквідності, який характеризує кількість гривень поточних активів підприємства припадає на одну гривню поточних зобов'язань. Тобто підприємство все більшою мірою погашає короткострокові зобов'язання в основному за рахунок поточних активів.

Також, мають тенденцію до збільшення і коефіцієнт швидкої ліквідності, і коефіцієнт абсолютної ліквідності. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує яку частину короткострокових позикових зобов'язань можна за необхідності погасити негайно. Ми бачимо, що показник зростає на 0,3 (з 0,26 до 0,29) у період 2020...2021 роки та на 0,15 (з 0,29 до 0,44) у період 2021...2022 роки. Це указує на підвищення платоспроможності компанії.

Наведені результати показують платоспроможність підприємства в нинішніх умовах, тобто підприємство правильно управляє фінансовими ресурсами в нинішніх умовах.

Фінансова стійкість підприємства характеризується системою абсолютних і відносних показників. Узагальнюючим абсолютним показником фінансової стійкості є достатність (або нестача) джерел коштів для формування запасів і витрат, тобто різниця між величиною джерел і загальною величиною запасів і витрат.

Показники фінансових результатів діяльності ТОВ «Київський БКК» наведено у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Київський БКК»

	Показники	2020 рік	2021 рік	2022рік	Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		тис.грн	тис.грн	тис.грн	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
1	Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	677713	795438	730500	117725	-64938	17,37	-8,16
2	Собівартість реалізованої продукції	324542	398990	358170	74448	-40820	22,94	-10,23
3	Валовий прибуток	353171	396448	372330	43277	-24118	12,25	-6,08
4	Інші операційні доходи	8110	7365	15659	-745	8294	-9,19	112,61
5	Адміністративні витрати	31982	35924	35802	3942	-122	12,33	-0,34
6	витрати на збут	234251	253435	206965	19184	-46470	8,19	-18,34
7	Інші операційні витрати	23676	25971	23331	2295	-2640	9,69	-10,17
8	Фінансовий результат від операційної діяльності - прибуток	71372	88483	121891	17111	33408	23,97	37,76
9	Інші доходи	285	489	222	204	-267	70,53	-54,60
	Фінансові витрати		253	1755	253	1502	-	593,68
	Інші витрати	-	18	9	18	-9	-	-50
10	Фінансовий результат до оподаткування, прибуток	71657	88701	120349	17044	31648	23,79	35,68
11	Витрати з податку на прибуток	12803	15966	21855	3163	5889	24,71	36,88
12	Чистий фінансовий результат - прибуток	58854	72735	98494	13881	25759	23,59	35,41

Із таблиці видно, що фінансовим результатом від операційної діяльності підприємства є прибуток, який упродовж звітного періоду збільшується. Так, у 2021 році порівняно із 2020 роком він збільшується на 17111 тис.грн, що складає 23,97%, а у 2022 році порівняно із 2021 роком – на 33408 тис.грн., що складає 37,76 %.

При цьому фінансові витрати, які мало підприємство, також збільшуються, - незначно у 2021 році, та більш вагомо, - у 2022 році роботи. Але, чистий прибуток також збільшується, що позиціонує підприємство як прибуткове: у 2021 році цей показник підвищився на 23,59% порівняно із 2020 роком, а у 2022 році – на 35,41 % порівняно із 2021 роком.

Поряд з абсолютними показниками фінансову стійкість підприємства визначають також відносні показники (фінансові коефіцієнти), які характеризують структуру джерел фінансових ресурсів за ступінь залежності від кредиторів та інвесторів. Показники фінансової стійкості ТОВ «Київський БКК» наведено у таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Показники фінансової стійкості ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Рекомендовані значення	Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022		2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022
1	Коефіцієнт автономії	0,71	0,70	0,74	$\geq 0,5$	-0,01	0,04	-1,41	5,71
2	Коефіцієнт фінансової залежності	1,41	1,44	1,35	≤ 2	0,03	0,09	2,13	-6,25
3	Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними засобами	6,80	8,48	6,50	$\geq 0,1$	1,68	-1,98	24,71	-23,35
4	Коефіцієнт фінансування	0,09	0,12	0,10	$< 1,0$	0,03	-0,02	33,33	-16,67
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,84	0,92	0,94	> 0	0,08	0,02	9,52	2,17

Значення фінансових коефіцієнтів, що наведено в таблиці, відображають всі зміни, які відбуваються у економічній діяльності підприємства. Так, у 2022 році збільшився коефіцієнт автономії – один із найбільш важливих коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства. Значення показника говорить про те, яку частину своїх активів компанія здатна профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів. Так, якщо у 2020 році ТОВ «Київський БКК» було здатне профінансувати 71% активів за рахунок власного капіталу, у 2021 – 70, то у 2022 – 74%. Але значення коефіцієнта більше ніж 0,6 показує, що компанія використовує не весь свій потенціал, що потребує внесення корегувань.

Коефіцієнт фінансової залежності, або скільки ресурсів використовує компанія на кожен гривню власного капіталу, менший за нормативне значення (1,67-2), що також може свідчити про неповне використання всіх своїх можливостей. Тим більше, що у 2022 році цей показник зменшився у порівнянні з попередніми роками на 6,25%. Для підвищення значення необхідно, на нашу думку, залучати додаткові позикові кошти кредитних організацій, банків, інших підприємств і т.д. Це дозволить активізувати виробничу і збутову діяльність, в кінці кінців призведе до збільшення фінансового результату роботи підприємства або дозволить досягти інших цілей.

Позитивним є зростання показника маневреності власного капіталу упродовж 2020...2022 років, на 9,52 і 2,17%, відповідно. Позитивне значення свідчить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних.

Але звертає на увагу невисокі значення коефіцієнта фінансової стабільності – коефіцієнта фінансування, який характеризує здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- і довгостроковій перспективі і відрізняється низькими значеннями. Це говорить про високий рівень фінансових ризиків у підприємства.

У цілому, підприємство комплексна характеристика фінансової стійкості підприємства відображає наявність деяких диспропорцій. Незважаючи на утримання в нормі певних показників, підприємству потрібно здійснювати кроки

в напрямку підвищення ділової активності та збалансування показників . Це можна досягти шляхом управління витратами, забезпечення більш ефективного використання ресурсів та управління рухом грошових потоків.

2.7. Аналіз економічної ефективності діяльності ТОВ «Київський БКК»

Економічна ефективність визначається як відношення результатів до витрат, що характеризує використання ресурсів. Узагальнюючим показником ефективності діяльності підприємства визнається рентабельність.

Проаналізуємо показники ефективності використання персоналу підприємством, що наведено у таблиці 2.15. Вони свідчать, що зменшення випуску продукції в натуральному виразі у 2022 році порівняно із 2021 роком, а також збільшення кількості працівників призвело до суттєвого зниження показника продуктивності праці, - на 21,04% (з 245,86 до 192,21 тис грн/одну особу). Таким чином, у 2022 році збільшуються затрати часу на одиницю продукції.

Таблиця 2.15

Показники ефективності використання персоналу ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
1	Обсяг виробництва, тис.грн.	754167	857847	808184	103680	-49663	13,75	-5,79
2	Чисельність робітників, чол	702	702	709	0	7	-	0,99
3	Випуск продукції в натуральному виразі, тис.тон	3819,80	4015,60	3658,6	195,8	-357	5,13	-8,89
4	Продуктивність праці тис грн/одну особу	209,08	245,86	192,21	36,78	-53,65	17,59	-21,04
5	Виробіток, тис.тон/чол	5,4	5,7	5,1	0,3	-0,6	5,56	-10,53
6	Трудовітність, чол/тис.тон	0,18	0,17	0,19	-0,01	0,02	-5,56	11,76

Дійсно, підприємство у 2022 році зменшило обсяг виробництва продукції у натуральному вигляді, що закономірно відбивається і на обсягах виробництва у тис.грн. У 2021 році спостерігалась позитивна динаміка збільшення на 103680 тис.грн, що складає 13,75 %, відповідно показник трудомісткості зменшувався на 5,6%. У 2022 році обсяги виробництва зменшились на -49663 тис.грн., трудомісткість, підвищилась на 11,76 %.

Показники рентабельності наведено у таблиці 2.16.

Таблиця 2.16

Показники рентабельності ТОВ «Київський БКК»

	Показники	Роки			Відхилення абсолютне, +, -		Відхилення відносне, %	
		2020	2021	2022	2020/ 2021	2021/ 2022	2020/ 2021	2021/ 2022
1	Рентабельність продаж	6,0	5,45	3,78	-0,55	-1,67	-9,17	-30,64
3	Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг)	18,13	18,23	27,50	0,10	9,27	0,55	50,85
	Рентабельність активів >0	27,0	24,0	24,0	0,03	0	-11,11	0
	рентабельності власного капіталу	41,0	30,0	34,0	-0,11	0,04	-26,83	13,33

Аналіз дозволяє зробити наступні заключення. Рентабельність продажів, або показник, який указує на частку виручки компанії, що залишається після вирахування всіх витрат за поточний період, має тенденцію до зниження. Це є негативним фактором, тим більше, що відносне відхилення його значень збільшуються. Наприклад, у 2021 році показник зменшився на 9,17% порівняно із 2020 роком, а у 2022 – на 30,64% у порівнянні з 2021 роком.

Рентабельність продукції, або показник, який характеризує частку виручки компанії, що залишається після вирахування всіх витрат за поточний період, збільшується. Також значення дозволяє приблизно спрогнозувати, на скільки зросте чистий прибуток компанії при підвищенні рівня збуту на гривню. Особливо він збільшується у 2022 році, частка приросту складає 50,85%.

Рентабельність активів знизилась протягом 2021 року у порівнянні із 2020 роком, але залишилась сталою протягом 2022 року. Коефіцієнт показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку і чим вище його значення, тим краща робота підприємства в цілому. Звідси, зменшення рентабельності активів у 2021 році порівняно із 2020 роком на 26,83 % має негативне значення для фінансової стійкості підприємства, але його фіксація протягом 2022 року говорить про застосування компанією прийомів стабілізації ситуації.

Таким чином, з огляду на те, що чистий прибуток підприємства утворюється під впливом всіх факторів, які генерують його доходи і витрати, пошук можливостей підвищення рентабельності можливий і в операційній, і у фінансовій, і в інвестиційній сферах. Оптимізація структури фінансових ресурсів і зниження вартості їх залучення, використання податкових пільг, зниження витрат на виробництво товарів і послуг, оптимізація витрат на маркетингові комунікації, все це дозволить підвищити показники рентабельності роботи підприємства.

Висновки до розділу 2.

Аналіз показників ефективності діяльності ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК», яке не є державною власністю, показує його упорядковану структуру, певний розвиток у сучасних умовах, просування на ринках, що є позитивним, але й висвітлює питання, які потребують удосконалення, внаслідок чого підвищиться ефективність його роботи.

Підприємство спеціалізується на випуску кондитерської продукції, а саме асортименту тортів і тістечок із обсягом виробництва 5230 тонн продукції на рік. У 2021 році спостерігалось зростання таких показників як випуск продукції, чистий прибуток, загальна сума активів капіталу і інших, внаслідок чого покращились показники ефективності роботи підприємства і фінансової його стійкості. У 2022 році повномасштабне вторгнення росії в Україну зменшило шляхи реалізації продукції, понизило купівельну спроможність населення і випуск продукції підприємством закономірно зменшився. Це у свою чергу,

наклало відбиток на всі фінансові показники роботи підприємства, і, відповідно, на ефективність його роботи.

Вважаємо, що питання підвищення ефективності діяльності підприємства потребує комплексного підходу, тобто змін, що стосуватимуться вдосконалення багатьох факторів: інтенсифікації виробництва, освоєння ресурсо- та енергоощадних технологій, удосконалення організації праці і механізму розрахунку тощо. Для вирішення цього питання можна користуватися такими важелями, як мотиваційні, техніко-організаційні та моральні фактори підвищення продуктивності праці, що суттєво впливає на результати виробничої діяльності.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК»

3.1. Визначення головних внутрішніх і зовнішніх чинників підвищення економічної ефективності діяльності підприємства

Конкуренція на сучасному ринку вимагає від підприємств постійного вдосконалення. З метою підвищення конкурентоспроможності суб'єкт господарювання повинні мати конкурентні переваги через такі шляхи:

- вживання заходів по удосконаленню власного виробництва та діяльності з метою підвищення ефективності;
- вживання заходів щодо послаблення конкурентів;
- вживання заходів щодо зміни ринкового середовища.

Реалізація таких заходів як послаблення конкуренції і зміни в ринковому середовищі потребують значних зусиль з боку підприємства і формується більшою мірою із залученням зовнішніх важелів. Тому, основним фактором підвищення конкурентоспроможності на ринку для підприємства є покращення ефективності його діяльності.

Заходи щодо підвищення ефективності діяльності підприємства об'єднуються у три основні групи, рисунок 3.1.

Щодо обмеженості в ресурсах і важливості їх економії, основними факторами, які визначають ефективність виробничої діяльності підприємства, є трудомісткість, матеріаломісткість і фондомісткість продукції. Тобто підприємство у своїй щоденній діяльності повинно приділяти значну увагу удосконаленню технологій, використанню української сировинної бази, концентрації виробництва, покращенню заходів організації й оплати праці, впровадженню сучасних досягнень науково-технічного прогресу й ефективному використанню набутого досвіду.

Слід проаналізувати основні причини втрат та нерационального

використання ресурсів, забезпечити нормування витрат вторинних ресурсів, створити систему заохочення за економію сировини, енергії та матеріалів тощо.

Рис. 3.1. Заходи підвищення ефективності діяльності підприємства

Підприємству варто проаналізувати ефективність використання трудового персоналу, зосереджуючись на таких аспектах: внутрішньо змінні втрати робочого часу, втрати часу внаслідок плинності кадрів, рівень механізації, автоматизації і впровадження комп'ютерних технологій, аналіз системи стимулювання працівників, підвищення їх кваліфікації. Не менш важливим є забезпечення підприємств кадрами високої кваліфікації. За всіх інших рівних умов високофаховий працівник, який якісно ставиться до виконання обов'язків, може виробляти більше продукції вищої якості. Продуктивність праці зростатиме

і тоді, коли на підприємстві будуть створені такі виробничі відносини, де б панували добрий психологічний клімат, взаєморозуміння керівників і працівників, інші мотивації до праці.

Провідне місце у підвищенні ефективності виробничої діяльності компанії належить устаткуванню. Зростанню продуктивності діючого устаткування сприяють належна організація технічного обслуговування ліній, оптимальні строки експлуатації обладнання, чітке і максимальне його завантаження у часі, підвищення змінності роботи, скорочення внутрішньозмінних витрат робочого часу і інші.

Підвищення ефективності виробничої діяльності можна досягти запровадженням у виробництво новітніх технологій, покращення якості продукції та збільшення строків реалізації. За рахунок підвищення якості продукції, зниження виробничих втрат, втрат у процесі зберігання, транспортування, реалізації можна збільшити обсяг грошових надходжень. До того ж, основними чинниками підвищення комерційної діяльності є розширення й поглиблення асортименту, удосконалення цінової політики підприємства, застосування реклами для стимулювання продажів, використання знижок та інші.

Проаналізувавши ефективність економічної діяльності ТОВ «Київський БКК», що було представлено у розділі 2, ми дійшли висновку, що підприємство у сучасних умовах має фінансові труднощі. Так протягом 2022 року підприємство зменшило шляхи реалізації продукції, продуктивність праці зменшилась. Це у свою чергу, наклало відбиток на всі фінансові показники роботи підприємства, і, відповідно, на ефективність його роботи. Саме тому, для створення стійкого до впливу зовнішніх факторів економічного балансу, ефективної роботи активів, підприємство потребує негайного впровадження комплексу заходів. На нашу думку, стабільність підприємству на конкурентному ринку може принести оновлення асортименту випускаємої продукції, у тому числі впровадження виробів із значним строком зберігання. У свою чергу це викликає необхідність в оновленні матеріальної бази, а саме до купівля технологічного обладнання, а також застосування вільної площі цехів підприємства для його розташування.

3.2. Впровадження та обґрунтування доцільності реалізації заходів щодо підвищення економічної ефективності ТОВ «Київський БКК»

ТОВ «Київський БКК» спеціалізується на випуску кондитерської продукції, а саме асортименту тортів і тістечок. Це завжди прикраса до святкового столу або затишного сімейного чаювання, відноситься до дороговартісних сегментів кондитерських виробів. Широкий асортимент виробів, що випускається, задовольняє споживацькі потреби будь якої людини, навіть, самої вимогливої. У лінійці тортів і тістечок є вироби преміум класу, що реалізуються для всіляких заходів, а також і для повсякденного споживання. Поєднання численних рецептур випечених, оздоблювальних напівфабрикатів створюють незабутні враження і насолоду продукцією.

У виробництві тортів і тістечок ТОВ «Київський БКК» використовує лише натуральні сировинні інгредієнти, що накладає відбиток на собівартість готової продукції, а саме значно її підвищує. Також недоліком тортів і тістечок є короткий термін придатності, до 5 діб, після чого вироби піддаються швидкому псуванню. Тобто, у підприємства виникає постійна загроза повернення нереалізованої продукції з місць її продажу і подальшої утилізації. До того ж, при оздобленні тортів і тістечок на підприємстві застосовується практично повністю ручна праця, що зменшує його продуктивність, скорочує обсяги виробництва, погіршує санітарний стан. Нещодавно на ТОВ «Київський БКК» було впроваджено систему НАССР, - систему менеджменту, що дозволяє здійснювати постійний моніторинг за безпечністю продукції. Такий захід приваблює споживача, але не вирішує питання сталого підвищення ефективності виробництва. Тому, в умовах сьогодення, підприємство потребує впровадження комплексного заходу задля збереження конкурентоспроможності на ринку.

На нашу думку, підняти ефективність діяльності можливо шляхом впровадження в асортиментний ряд продукції заморожених напівфабрикатів, а саме замороженого листкового тіста. Листкове тісто використовується як

основний напівфабрикат для таких виробів як торти «Наполеон», «Мільфей», тістечка слойка, трубочки з різноманітними начинками і ін. Заморожене тісто можна реалізовувати для домашнього самостійного приготування тортів, тістечок, що зменшить витрати на бюджету на солодощі, можна реалізовувати у кафе-кондитерські, а також самостійно на підприємстві виготовляти різноманітні продукції-напівфабрикатів (заморожених порційних тістечок). Заморожене тісто має великі терміни зберігання, до 1 року, але для його заморожування і подальшого зберігання потрібні спеціальні камери охолодження.

Технологія листового тіста вже введена на виробництві, тому вона не впроваджується вперше і не потребує витрат коштів підприємства на додаткове навчання персоналу. Листове тісто виробляється невеликими об'ємами як основа торта «Наполеон». Проте, збільшення обсягів виробництва, напевне, призведе до необхідності закупки нового обладнання.

Вперше на виробництві буде запроваджена технологія заморожування продукції. Такий підхід і налагодження умов заморожування дозволить у подальшому використовувати заморожувальні камери для інших видів випускаємої продукції, наприклад, для тортів. Адже технологія заморожування тортів вже з успіхом реалізовується закордоном, але для наших підприємств є новинкою. Низькотемпературна технологія базується на уповільненні чи тимчасовому припиненні життєдіяльності мікроорганізмів у тісті при його замороженні та обумовлює зберігання виробів від кількох днів до 3 – 5 місяців, і, навіть, більше.

Сьогодні відомо, що за цією технологією виготовляють в основному дрібноштучні булочні та здобні вироби. При заморожуванні гальмуються або припиняються мікробіологічні, біохімічні, колоїдні процеси в об'єкті заморожування, що зумовлює збереження властивостей цього об'єкту.

Впроваджується технологія заморозки здебільшого на великих підприємствах, які поставляють заморожені напівфабрикати або готову продукцію в пункти кінцевого випікання або морозильного зберігання - це супермаркети, мініпекарні, ресторани та інші пункти реалізації.

Потужності виробничого цеху ТОВ «Київський БКК» дозволяють збільшити асортимент продукції, тому що нещодавно підприємство демонтувало дві застарілі печі ПХС-25, які займали багато місця і відрізнялись великими витратами газу. Натомість було придбано печі ротаційні, електричні, які потребують у декілька разів меншу площу для встановлення. Запропоновано на площі, що звільнилась у процесі реконструкції, встановити обладнання для забезпечення технологічного процесу виробництва замороженого листкового тіста.

Листкове тісто являє собою тонко розкатаний пласт тіста, загорнутий в рулет. Ваговий. Маса – 0,5 кг. Вологість $7,5 \pm 3,0\%$.

Заморожені листкові напівфабрикати виготовляють згідно з ТУ У 15.8-23708061-004:2007. Вони мають відповідати вимогам, наведеним в таблицях 3.1-3.2.

Таблиця 3.1

Органолептичні показники замороженого листкового тіста

Назва показника	Характеристика
Зовнішній вигляд	Тісто без слідів непромісу
Поверхня	Гладка, без оздоблення
Форма	Відповідає даному виду виробів з незначними зламами та вм'ятинами, з рівним відрізом
Смак і запах	Відповідає даному виду виробів без сторонніх присмаків та запахів

Таблиця 3.2

Фізико-хімічні показники замороженого листкового тіста

Назва показника	Норма
Масова частка води, %, не більше ніж	$7,5 \pm 3,0\%$
Масова частка загального цукру (за сахарозою) в перерахунку на суху речовину, %, не менше ніж	Відповідно до розрахункового вмісту за рецептурою з допустимими відхиленнями: мінус 1,5 – 2,0
Масова частка жиру в перерахунку на суху речовину, %, не менше ніж	Відповідно до розрахункового вмісту за рецептурою з допустимими відхиленнями: мінус 1,5 – 2,0
Масова частка сорбінової кислоти, %	$0,18 \pm 0,02$

Основними фазами технологічного процесу виробництва замороженого листового тіста є:

- підготовка сировини до виробництва;
- заміс тіста;
- розкатування пласта тіста і прошарування його маргарином;
- калібрування тіста;
- нарізання тіста на заготовки;
- загортання тістових заготовок;
- заморозка тістових заготовок;
- пакування готових виробів.

У тістомісильну машину вносять воду, меланж, сіль, розчин кислоти і борошно. Тривалість замісу 15-20 хвилин. Вологість такого тіста 41-44%. Маргарин, попередньо подрібнений в маслорізці змішують з невеликою кількістю борошна (10:1) в тістомісильній машині. Отриману однорідну масу поміщають в холодильну камеру з температурою 5-10°C на 30-40 хвилин.

Тісто з маргарином прокочують на тісторозкатувальній машині «Аквалайн». Шматок тіста розкатують до 20-25 мм і загортають в нього шматки маргарину. Тісто з загорнутим в нього маргарином неодноразово прокочують і складають, повертаючи при прокатці пласт на 90°C. Далі пласт тіста направляється лінію формування виробів Top Line (Італія), де на калібраторі отримується пласт товщиною 4-5 мм. Тісто загортається на згортаючому вузлі в рулети і нарізається на рівні шматки масою 0,5 кг за допомогою гільйотини і автоматично складається на листи. Вагонетки з готовими напівфабрикатами поміщають в морозильну камеру. Температура заморозки: $-23 \pm 2^\circ\text{C}$. Тривалість заморозки: 90 ± 5 хвилин. Заморожений напівфабрикат направляють на пакування в машину флоу-пак.

Рецептура замороженого листового тіста наведена в таблиці 3.3.

Рецептура замороженого листкового тіста

Найменування сировини в	Масова частка СР, %	Витрати сировини, кг			
		На 1 т напівфабрикату		На 1 т не загорнутої продукції	
		в натурі	в СР	в натурі	в СР
Борошно пшеничне в/с	85,50	657,86	562,47	657,86	562,47
Маргарин	84,00	438,58	368,41	438,58	368,41
Меланж	27,00	33,34	9,00	33,34	9,00
Сіль	96,50	5,26	5,07	5,26	5,07
Кислота лимонна	98,00	0,87	0,85	0,87	0,85
Всього	-	1135,91	945,81	1135,91	945,81
Вихід	95,5	1000,00	925,00	1000,00	925,00

Ми бачимо, що основними інгредієнтами рецептури листкового тіста є борошно пшеничне в/с, маргарин, меланж, сіль, кислота лимонна, які є основною сировиною і в інших рецептурах тортів і тістечок, що випускаються підприємством. Тобто, потреба здійснювати пошук нових постачальників сировини, здійснювати доставку і витратити кошти на забезпечення логістики, у підприємства відпадає.

Розрахуємо кількість сировини, що потрібно для забезпечення річної потужності обладнання. Спочатку здійснимо підбір обладнання, яке необхідно для реалізації технологічної схеми виробництва замороженого тіста. Використання сировини, що застосовується на підприємстві не потребуватиме підбору додаткового обладнання на її підготовку, а саме просіювання борошна, нарізання маргарину, протирання меланжу, просіювання солі і кислоти здійснюватиметься на існуючому обладнанні. Проте, для замішування тіста, формування виробів і охолодження його до температури зберігання потрібно здійснювати закупку додаткових позицій обладнання. Потрібно придбати:

- тістомісильну машину,
- тісторозкочувальну машину,
- лінію формування листкових виробів,

- камери охолодження (морозильні камери),
- пакувальну машину.

Розрахуємо кількість одиниць обладнання, виходячи із змінної потужності обладнання.

Потужність лінії визначають за годину роботи, за зміну і річну потужність.

Виробнича потужність ліній обчислюється за ведучим обладнанням. Ведучим обладнанням для виробництва листового напівфабрикату є тісторозкатувальна машина-калібратор Top Line. Блок управління машини дозволяє встановлювати: товщину шару; кількість шарів; швидкість (наявний частотний перетворювач регулювання швидкості). Контактуючі з продуктом металеві деталі виготовлені з нержавіючої сталі. Тісторозкатувальна машина є частиною автоматизованої лінії Top Line.

Розрахунок потужності потоково-механізованих ліній з виробництва листового тіста проводимо за формулою:

$$P = \frac{60 \cdot \pi \cdot D \cdot n \cdot B \cdot \gamma \cdot C_1 \cdot C_2}{\left(\frac{1}{\sigma_1} + \frac{1}{\sigma_2} + \dots + \frac{1}{\sigma_n}\right)}, \text{ кг/год} \quad (3.1)$$

де D – діаметр валка, м;

n – частота обертання валків, об/хв.;

B – довжина валка, м;

γ – густина тіста, кг/м³;

C_1 – коефіцієнт, що залежить від затрат часу на зміну відстані між валками, кількості прокаток (0,8);

C_2 – коефіцієнт заповнення валків;

σ – відстань між валками, м.

Продуктивність лінії листового тіста становить:

$$P = \frac{60 \cdot \pi \cdot 0,088 \cdot 20 \cdot 0,66 \cdot 420 \cdot 0,8 \cdot 0,8}{\left(\frac{1}{0,02} + \frac{1}{0,018} + \frac{1}{0,016} + \frac{1}{0,014} + \frac{1}{0,012} + \frac{1}{0,01} + \frac{1}{0,08} + \frac{1}{0,06} + \frac{1}{0,04}\right)} = 515,3 \text{ кг/год}$$

Приймаючи, що час роботи зміни складає 7,5 годин, розрахуємо змінну продуктивність лінії листового тіста:

$$P_{зм} = 515,3 \cdot 7,5 \cdot 0,95 = 3672 \text{ кг/зміну} = 3,7 \text{ т/зміну}$$

Для кондитерських підприємств з борошняною групою виробів, до якої відноситься і група тортів і тістечок, кількість діб роботи в рік складає 244.

Розрахуємо потужність по виробництву листового тіста за рік:

$$P_{річ} = 3,7 \times 244 = 902,8 \text{ т/рік}$$

Таким чином, обсяг виробництва підприємством листових виробів в рік при впровадженні однієї лінії складає 902,8 тон.

Розрахунок основної та додаткової сировини проводять згідно з потужністю лінії, використовуючи наступні формули:

$$G_{зм.сир} = \sum G_{сир}, \text{ кг/зміну} \quad (3.2)$$

де $G_{сир}$ — кількість сировини, кг;

$$G_{добу.сир} = n \cdot G_{зм.сир}, \text{ кг/добу} \quad (3.3)$$

де n — кількість змін за добу;

$$G_{річ.сир} = \frac{G_{добу.сир} \cdot 244}{1000}, \text{ тис.т/рік} \quad (3.4)$$

де $G_{річ.сир}$ — кількість сировини за рік, тис.т/рік;

$G_{добу.сир}$ — кількість сировини за добу, кг/добу;

244 — кількість робочих днів на рік;

1000 — перерахунок на тис. тон.

Розрахунок витрат основної і додаткової сировини зведено в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Розрахунок витрат сировини на виробництво листового тіста

Сировина	Витрати сировини, в кг		
	На 1 т	За зміну, 3,7 т	На рік, на 902,8 т.
Борошно пшеничне в/с	657,86	2434,08	593916,01
Меланж	33,34	123,36	30099,35
Маргарин	438,58	1622,75	395950,02
Кислота лимонна	0,87	3,22	785,44
Сіль кухонна	5,26	19,46	4748,73

Також виникає потреба порахувати витрати допоміжних матеріалів, що використовуватимуться в технологічному процесі. До допоміжних матеріалів у

кондитерському виробництві належать матеріали, що йдуть на обгортання і пакування кондитерських виробів: папір, фольга, клей, картон, полімерні матеріали для обгортки та упаковки, етикетки на гофрокороби тощо.

Витрати тари, які використовуватимуться в технології листового тіста, наведені в таблиці 3.5. Витрати пакувальних матеріалів на 1 т продукції, на виробництво за зміну та за рік наведені в таблиці 3.6.

Таблиця 3.5

Витрати тари для реалізації листового тіста

Виріб	Тара	Фактична місткість, кг	Виробіток за добу, т	Потреба, шт., коробів	
				на добу	на рік
Листковий напівфабрикат	Короб №23	12	3,7	309	74469

Таблиця 3.6

Витрати пакувальних матеріалів для реалізації листового тіста

Вид матеріалів	Витрати		
	На 1 т	За зміну, 3,7 т	За рік,
Поліетиленова плівка, кг	27,00	99,90	32860
Етикетка, шт	84	311	75836

Розрахуємо кількість одиниць обладнання, що потрібно придбати підприємству. Для забезпечення високої потужності обраних ліній, встановлюємо сучасне обладнання та розраховуємо його кількість, залежно від витрат сировини і напівфабрикатів за зміну та потужності кожного виду обладнання.

Коефіцієнт використання обладнання у кондитерській промисловості становить 0,85-0,95.

Розрахунок кількості одиниць обладнання здійснюємо за формулою:

$$N = \frac{G}{P \cdot \tau_{зм} \cdot K}, \text{ шт.} \quad (3.5)$$

де G – кількість сировини (напівфабрикату), кг/зміну;

P – потужність обладнання, кг/год;

$\tau_{зм}$ – тривалість зміни, год;

K – коефіцієнт заповнення обладнання.

Розрахуємо кількість двошвидкісних машин Прима-300 для замісу

листяного тіста:

$$N = \frac{3043,47}{360 \cdot 7,5 \cdot 0,95} = 1,19 \text{ шт. приймаємо 2 шт.}$$

Кількість двошвидкісних машин Прима-300 для підготовки маргарину для
листяного тіста:

$$N = \frac{1622,75}{4138 \cdot 7,5 \cdot 0,95} = 0,06 \text{ шт. приймаємо 1 шт.}$$

Кількість тісторозкатувальних машин Genie 600/1200 для прошарування
тіста борошняно-маргариновою сумішшю:

$$N = \frac{3043,47}{1070 \cdot 7,5 \cdot 0,95} = 0,40 \text{ шт. приймаємо 1 шт.}$$

Кількість тісторозкатувальних машин Top Line для розкатки листяного
тіста:

$$N = \frac{3043,47}{520 \cdot 7,5 \cdot 0,95} = 0,82 \text{ шт. приймаємо 1 шт.}$$

Кількість вагонеток в морозильній камері Miwe LTK для заморозки
листяного тіста:

$$N = \frac{3043,47}{100 \cdot 7,5 \cdot 0,95} = 4,27 \text{ шт. приймаємо 5 шт.}$$

Встановлюємо одну морозильну камеру Miwe LTK на 6 вагонеток.

Кількість горизонтальних пакувальних машин флоу-пак (HFFS) –
FLORIDA для пакування листяного тіста:

$$N = \frac{3700}{4500 \cdot 7,5 \cdot 0,95} = 0,09 \text{ шт. приймаємо 1 шт.}$$

Встановлюємо одну пакувальну машину флоу-пак.

Результати розрахунку кількості одиниць обладнання, а також їх марки та
характеристики наведені в таблиці 3.7.

**Специфікація основного технологічного обладнання для виробництва
листового тіста**

№	Найменування обладнання	Кількість	Тип або марка	Технічна характеристика	Вартість обладнання, тис.грн
1	Двошвидкісна тістомісильна машина для замішування тіста і приготування маргариново-борошняної суміші	2	Прима-300	Продуктивність – 100-180 кг/заміс. Габаритні розміри: 1805×1260×1343 Маса – 1530 кг	155,00×2=310,00
2	Тісто-рокатувальна машина	1	Genie 600/1200	Продуктивність – 0,1-10 т/год Габаритні розміри: 2780×1120×1400	227,00
3	Тісто-рокатувальна машина	1	Top Line	Продуктивність – 0,1-2 т/год Габаритні розміри: 1600×650×1000	1150,00
4	Морозильна камера	1	Miwe LTK	Діапазон температур – від (-25) до (-5)°C Кількість вагонеток:1 Габаритні розміри: 4160×2840×2100	107,50
6	Горизонтальна пакувальна машина флоу-пак	1	(HFFS) - FLORIDA	Продуктивність – 0,1-7 т/год Габаритні розміри: 4166×1160×1547	275,00
	Разом,				2069,50

Таким чином, для підвищення ефективності роботи ТОВ «Київський БКК» у сучасних умовах ми пропонуємо здійснити рід послідовних заходів, а саме:

1. Ввести в асортимент випускаємої продукції і впровадити на виробництві лінію виробництва заморожених листових виробів.

2. Закупити перелік обладнання згідно із специфікацією для забезпечення безперервного випуску листового тіста згідно розрахункової потужності.

3. Установити обладнання на звільненому від демонтованого обладнання площі цеху, збільшуючи тим самим коефіцієнт корисного використання площі.

З метою визначення доцільності запропонованих заходів розрахуємо калькуляцію собівартості виробництва замороженого листового тіста.

До статті «Сировина та основні матеріали» включають сировину та основні матеріали, що безпосередньо входять до рецептури листового тіста, таблиця 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок вартості сировини для виробництва 1 т листового тіста

Сировина та матеріали	Норми витрат на 1 т, кг	Ціна одиниці сировини, грн./кг	Сума, грн./т
Борошно пшеничне в/с	411,16	11-00	4522,76
Меланж	20,84	70-00	198,80
Маргарин	274,11	65-00	17817,15
Кислота лимонна	0,54	160-00	86,14
Сіль кухонна	3,29	8-80	28,95
Всього	1000,00	—	22707,80

Джерело: розраховано автором

Отже, витрати на сировину та основні матеріали на 1 т листового тіста складуть 22707,80 грн./т.

Транспортно-заготівельні витрати на сировину та основні матеріали приймаємо в розмірі 5%, що складають 1135,39 грн./т. Тож, всього витрати становлять 23843,19 грн./т.

Розрахуємо вартість тари і пакувальних матеріалів для реалізації листового тіста, таблиця 3.9.

Таблиця 3.9

Розрахунок вартості тари і пакувальних матеріалів для виробництва 1 т листового тіста

Тара , пакувальні матеріали	Норми витрат на 1 т	Ціна одиниці тари, грн./кг	Сума, грн
Короб №23, шт	84	5-00	420-00
Поліетиленова плівка, кг	27	110-00	2970-00
Етикетка	84	0-01	0-84
Всього	—	—	3390-84

Джерело: розраховано автором

Отже, витрати по статті «допоміжні матеріали» на 1 т виробництва листового тіста складуть 3390-84 грн./т. Транспортні витрати на допоміжні та таропакувальні матеріали приймаємо в розмірі 5%, що складуть 169,54 грн./т. Тож, всього витрати становлять 3560,38 грн./т.

Витрати енергоресурсів на одиницю продукції розраховують, виходячи з норм витрат на одиницю продукції і вартості 1 кВт/год електроенергії, 1 м³ води.

Таблиця 3.10

Вартість витрат енергоресурсів на 1 т виробництва листового тіста

Енергоресурс	Одиниця вимірювання	Норма витрат на 1 т продукції	Ціна за одиницю ресурсу, грн.	Вартість ресурсу, грн.
Електроенергія	кВт	105	6,86	720,30
Вода гаряча	м ³	5,5	118-00	649-00
Вода холодна	м ³	35	45-00	1575-00
Всього	—	—	—	2944,30

Джерело: складено автором на основі [.,40]

Енерговитрати всього на 1 т листового тіста складають 2944,30 грн./т.

Витрат по статті «Зворотні відходи» немає.

Наступний крок – розрахунок основної заробітної плати працівників. Тривалість зміни 8 год. Кількість робочих днів 365 (за умови, що підприємство працює без вихідних та свят). Посадові оклади (тарифні ставки) для працівників 2-5 тарифних розрядів розраховують множенням окладу (ставки) працівника 1-го тарифного розряду $8165 \text{ грн} \div 174,67 \text{ год} = 46,75 \text{ грн}$ (з 1.01.2024 року). на відповідний тарифний коефіцієнт. Тарифний коефіцієнт працівника 4-го розряду складає 1,54, а II – 1,17 (табл. 3.11).

Таблиця 3.11

Основна заробітна плата робітників, що працюють за погодинною системою оплати праці

Професія	Кількість робітників в на зміну	Тарифний розряд	Годинна тарифна ставка, грн.	Тривалість зміни, год.	Тарифний фонд заробітної плати, грн.
Тістоміс	1	IV	72,00	8	210240-00
Апаратник лінії	1	IV	72,00	8	210240-00
Укладальник-пакувальник	2	II	54,70	8	159724-00
Підсобний робітник	1	II	54,70	8	159724-00
Всього	5	—	—	—	739928-00
На 1 т продукції	—	—	—	—	819-59

Джерело: складено автором

Отже, основна заробітна плата робітників за рік складає 739928-00 грн.

Витрати по даній статті складуть 819-59 грн./т.

Додаткова заробітна плата – винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці. Додаткову заробітну плату приймаємо як 30% від основної заробітної плати.

ЄСФ приймаємо як 22% від основної та додаткової заробітної плати.

Розрахуємо додаткову заробітну плату працівників та нарахування до ЄСФ у таблиці 3.12.

Таблиця 3.12

Додаткова заробітна плата працівників та відрахування до ЄСФ

Показник	Відсоток, %	Сума, грн./т
Додаткова заробітна плата	30% від ОЗП	245,88
Загальний фонд заробітної плати (ОЗП+ДЗП), грн.	—	1065,47
Відрахування до ЄВФ	22% від (ОЗП+ДЗП)	234,40

Джерело: складено автором

Витрати на утримання та обслуговування обладнання приймаємо у розмірі 200% від основної заробітної плати:

$$819,59 \times 2 = 1639,18 \text{ грн./т.}$$

Розрахуємо витрати по статті «Витрати пов'язані з підготовкою і освоєнням виробництва продукції». Витрати по цій статті приймаємо у розмірі 10% від ОЗП:

$$819,59 \times 0,1 = 81,96 \text{ грн./т.}$$

Загальновиробничі витрати приймаємо в розмірі 300 % від основної заробітної плати робітників:

$$819,59 \times 3 = 2458,77 \text{ грн./т.}$$

Розрахуємо виробничу собівартість виробництва листового тіста:

$$23843,19 + 3560,38 + 2944,30 + 819,59 + 245,88 + 234,40 + 1639,18 + 81,96 + 2458,77 = 35827,65 \text{ грн./т.}$$

Розрахуємо суму адміністративних витрат як 2,5% від виробничої собівартості:

$$35827,65 \times 0,025 = 895,69 \text{ грн./т.}$$

Розрахуємо витрати на збут як 3% від виробничої собівартості:

$$35827,65 \times 0,03 = 1074,83 \text{ грн./т.}$$

Інші операційні витрати розрахуємо як 1% від виробничої собівартості:

$$35827,65 \times 0,01 = 358,28 \text{ грн./т.}$$

Отже, повні витрати на виробництво листкового тіста становлять:

$$35827,65 + 895,69 + 1074,83 + 358,28 = 38156,45 \text{ грн./т.}$$

Планова калькуляція листкового тіста представлена у таблиці 3.13.

Таблиця 3.13

Результати розрахунків по статтям калькуляції листкового тіста

Статті калькуляції	Витрати на 1 т, грн.	Питома вага витрат
Сировина та основні матеріали	23843,19	62,49
Допоміжні та таропакувальні матеріали	3560,38	9,33
Паливо та енергія на технологічні цілі	2944,30	7,72
Основна заробітна плата робітників	819,59	2,15
Додаткова заробітна плата	245,88	0,64
Відрахування до ЄСВ	234,40	0,61
Витрати на утримання та обслуговування устаткування	1639,18	4,30
Витрати пов'язані з підготовкою і освоєнням виробництва продукції	81,96	0,21
Загальновиробничі витрати	2458,77	6,44
Виробнича собівартість	35827,65	93,90
Адміністративні витрати	895,69	2,35
Витрати на збут	1074,83	2,82
Інші операційні витрати	358,28	0,94
Повні витрати	38156,45	100,0

Джерело: складено автором

Повні витрати на річний обсяг виробництва листкового тіста у рік складуть:

$$38156,45 \times 902,8 = 34447,64 \text{ тис. грн.}$$

Розрахуємо відпускну ціну листкового тіста табл. 3.14.

Відпускна ціна листкового тіста

Показник	Сума, грн.
Повні витрати, грн./т	38156,45
Рентабельність, %	10
Прибуток	3815,65
Відпускна ціна без ПДВ, грн.	41972,10
ПДВ 20%	8394,42
Відпускна ціна з ПДВ, грн.	50366,52

Джерело: складено автором

Оскільки підприємство буде реалізовувати листкове тісто у вигляді штучних окремих рулонів масою 1 кг, розрахуємо відпускну ціну 1 кг листкового тіста:

$$50366,52:1000 = 50 \text{ грн. } 37 \text{ коп.}$$

Таким чином, відпускна ціна листкового тіста, виробництво якого запропоновано до впровадження на ТОВ «Київський БКК», абсолютно конкурентна з продукцією-аналогами, що представлені на ринку в даному сегменті. Отже, технологія замороженого листкового тіста, на нашу думку, надасть можливість підприємству підвищити свою виробничу потужність і досягти ефективності роботи.

3.3. Вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності ТОВ «Київський БКК»

Проаналізуємо вплив виробництва нового виду продукції на основні показники діяльності ТОВ «Київський БКК».

Для визначення ефективності впровадження заходу щодо виробництва листкового тіста проаналізуємо такі показники як: прибуток від реалізації продукції, повні витрати на виробництво і реалізацію продукції, рентабельність продукції, витрати на 1 грн. виробленої продукції, чисельність персоналу, продуктивність праці та фондівіддача.

Прибуток від реалізації продукції (П) розраховується як різниця між обсягом виробленої продукції в діючих цінах (Д) та повними витратами на

виготовлення продукції (С):

$$\Pi = Д - С \quad (3.6)$$

Повні витрати на річний обсяг виробництва складають 34447,64 тис. грн.

Дохід від реалізації листового тіста складе:

$$Д = 902,8 \times 50366,52 = 45470,89 \text{ тис. грн.}$$

Прибуток від реалізації листового тіста складе:

$$\Pi = 45470,89 - 34447,64 = 11023,25 \text{ тис. грн.}$$

Рівень рентабельності продукції, що випускається (Р), розраховується як відношення прибутку до повних витрат на виготовлення продукції і вимірюється у відсотках.

$$Р = \Pi \div С \times 100\% \quad (3.7)$$

Рентабельність продукції листового тіста складає:

$$Р = 11023,25 \div 34447,64 \times 100\% = 32 \, \%.$$

Витрати на 1 гривню виробленої продукції ($B_{\text{грн.}}$) розраховуються як відношення повних витрат на виготовлення продукції (С) до її вартості в діючих цінах (Д):

$$B_{\text{грн.}} = С \div Д \quad (3.8)$$

Витрати на 1 гривню виробленої продукції після впровадження заходу складуть:

$$B_{\text{грн.}} = 34447,64 \div 45470,89 = 0,76 \text{ грн. або 76 коп.}$$

Рівень продуктивності праці (ПП) у грошовому виразі розраховують як відношення виробленої продукції у діючих цінах (Д) на середньооблікову чисельність промислово-виробничого персоналу (Ч):

$$ПП = Д \div Ч \quad (3.9)$$

Продуктивність праці складає:

$$ПП = 45470,89 \div 5 = 9094,18 \text{ тис. грн./чол.}$$

Чистий прибуток розрахуємо за формулою:

$$\text{ЧП} = \Pi - (\Pi \times 0,18) \quad (3.10)$$

Чистий прибуток дорівнює:

$$\text{ЧП} = 11023,25 - (11023,25 \times 0,18) = 9039,06 \text{ тис. грн.}$$

Порівняємо показники до (за 2022 р., див. табл. 2.15) та після впровадження заходу щодо виробництва листкового тіста. Дані представлені в табл. 3.15

Таблиця 3.15

Техніко-економічні показники роботи ТОВ «Київський БКК» до та після впровадження заходу

Показники	До впровадження проекту, 2022 р.	Після впровадження проекту	Відхилення від звітнього року	
			абсолютне, +/-	відносне, %
Вироблено продукції в натуральному виразі, т	3658,60	4561,40	+ 902,8	24,68
Вироблена продукція в діючих цінах, тис. грн.	730500,00	775970,89	+45470,89	6,22
Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції, тис. грн.	358170,00	392617,64	+34447,64	9,62
Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	372330,00	383353,25	+11023,25	2,96
Рентабельність продукції, %	27,50	32,00	4,50	16,36
Витрати на 1 грн. виробленої продукції, коп.	49,03	50,60	1,57	3,20
Чисельність персоналу, чол.	709	709	0	-
Продуктивність праці, тис. грн./чол.	192,21	193,26	+1,05	0,55

Джерело: складено автором

Оскільки для реалізації виробництва листкового тіста залучено нове обладнання, на яке підприємство витратило інвестиційні кошти, то виникає потреба у розрахунку терміну його окупності.

Термін окупності розраховується як співвідношення капітальних витрат і величини чистого прибутку. Капітальні витрати приймаємо як повну суму витрат

на придбання обладнання - 2069,50 тис.грн.

Термін окупності обладнання для виробництва листкового тіста:

$$TO = \text{ПП} = 2069,50 \div 9039,06 = 0,23 \text{ року.}$$

Підсумовуючи результати розрахунку основних техніко-економічних показників роботи ТОВ «Київський БКК після впровадження запропонованого заходу, а саме впровадження технології виробництва листкового тіста, можна зробити наступні висновки.

Обсяг виробництва продукції у натуральному виразі збільшився на 902,8 тон, що складає 24,68 %, а обсяг виробленої продукції в діючих цінах збільшився на 6,22% або на 45470,89 тис.грн. Це є позитивним аспектом діяльності підприємства, оскільки впровадження саме такої продукції, з подовженим строком реалізації, дозволить мати запас часу на її реалізацію, порівняно із продукцією, що випускається.

Закономірно спостерігається збільшення повних витрат на виробництво та реалізацію продукції, приріст у порівнянні з 2022 роком складає 34447,64 тис.грн. або 9,62 %. У той же час, зростає на 2,96 % прибуток від реалізації (на 11023,25 тис. грн.). Зростання показника свідчить про зростання масштабів діяльності підприємства, розширення сфер діяльності та зміцнення позицій на ринку.

Позитивно відбувається підвищення рентабельності продукції, яка збільшується на 16,36%, що показує покращення ефективності діяльності підприємства.

Витрати на 1 грн. виробленої продукції після впровадження склали 50,76 коп, що на 1,57 коп. більше порівняно із контрольним роком. Але таке збільшення пов'язано із підвищенням цін на сировину і матеріалів, удорожчанням палива і мастил, енергоресурсів, що відбулось упродовж періоду 2022...2024 р.р.

Поряд з цим, покращився показник продуктивності праці на 0,55%, що обґрунтовано збільшенням обсягу продукції без збільшення чисельності робітників.

Термін окупності новітнього обладнання, яке впроваджується на виробництві, складає 0,23 рік або 2,8 місяців.

Висновки до розділу 3.

З метою підвищення економічної ефективності ТОВ «Київський БКК» запропоновано до впровадження на виробництві технологію заморожування і введення в асортимент випускаємої продукції замороженого листкового тіста, у брикетах, масою 1 кг.

Для реалізації технологічної схеми підприємство має капітальні витрати сумі 2069,50 тис.грн. на придбання комплексу необхідного обладнання. Термін його окупності складає 0,23 року.

Для роботи на технологічній лінії не будуть залучені сторонні фахівці, оскільки технологія листкового тіста використовується для виробництва продукції, що випускається підприємством; обладнання буде встановлено на вільній від демонтажу площі виробничого цеху.

Впровадження запропонованих заходів дозволяє збільшити обсяг виробництва продукції у натуральному виразі на 902,8 тон, збільшити на 2,96 % прибуток від реалізації, підвищити рентабельність продукції на 16,36%, покращити показник продуктивності праці на 0,55%.

Отже, комплекс запропонованих заходів є актуальним, своєчасним, доцільним і ефективним.

ВИСНОВКИ

Теоретичні аспекти формування показників ефективності господарчої діяльності підприємства визначають, що ефективність діяльності підприємства є одним із важливих узагальнюючих показників, який характеризує результативність його діяльності. Ефективність визначається відношенням результату діяльності до витрат, які забезпечили його отримання. Із урахуванням загальних показників, що характеризують економіко ефективність (фонду оплати праці, загальної рентабельності продаж, енергомісткості виробництва та інших), а також специфічних (якості випущеної продукції, ефективності використання основних виробничих фондів та матеріальних ресурсів, обігових коштів щодо конкретної промисловості) проводиться узагальнений аналіз ефективності діяльності підприємства в цілому і визначаються напрями його розвитку і підвищення ефективності.

Аналіз показників ефективності діяльності ТОВ «КИЇВСЬКИЙ БКК», яке не є державною власністю, показує його упорядковану структуру, певний розвиток у сучасних умовах, просування на ринках, що є позитивним. Поряд з цим, висвітлюють моменти, які потребують удосконалення, внаслідок чого підвищиться ефективність його роботи. Підприємство спеціалізується на випуску кондитерської продукції, а саме асортименту тортів і тістечок із обсягом виробництва 5230 тонн продукції на рік. У 2021 році спостерігалось зростання таких показників як випуск продукції, чистий прибуток, загальна сума активів капіталу і інших, внаслідок чого покращились показники ефективності роботи підприємства і фінансової його стійкості. У 2022 році повномасштабне вторгнення росії в Україну зменшило шляхи реалізації продукції, понизило купівельну спроможність населення і випуск продукції підприємством закономірно зменшився. Це у свою чергу, наклало відбиток на всі фінансові показники роботи підприємства, і, відповідно, на ефективність його роботи.

З метою підвищення економічної ефективності ТОВ «Київський БКК» запропоновано до впровадження на виробництві технологію заморожування і

введення в асортимент випускаємої продукції замороженого листкового тіста, у брикетах, масою 1 кг.

На виробництві технологія заморожування продукції буде запроваджена вперше. Такий підхід і налагодження умов заморожування дозволить у подальшому використовувати заморожувальні камери для інших видів випускаємої продукції, наприклад, для тортів. Адже технологія заморожування тортів вже з успіхом реалізовується закордоном, але для наших підприємств є новинкою. Низькотемпературна технологія базується на уповільненні чи тимчасовому припиненні життєдіяльності мікроорганізмів у тісті при його замороженні та обумовлює зберігання виробів від кількох днів до 3 – 5 місяців, і, навіть, більше.

Для реалізації технологічної схеми підприємство має капітальні витрати сумі 2069,50 тис.грн. на придбання комплексу необхідного обладнання. Термін його окупності складає 0,23 року.

Для роботи на технологічній лінії не будуть залучені сторонні фахівці, оскільки технологія листкового тіста використовується для виробництва продукції, що випускається підприємством; обладнання буде встановлено на вільній від демонтажу площі виробничого цеху.

Впровадження запропонованих заходів дозволяє збільшити обсяг виробництва продукції у натуральному виразі на 902,8 тон, збільшити на 2,96 % прибуток від реалізації, підвищити рентабельність продукції на 16,36%, покращити показник продуктивності праці на 0,55%.

Тому, мета кваліфікаційної роботи, яка полягає у визначенні ефективних напрямів підвищення роботи ТОВ «Київський БКК» досягнута, а комплекс запропонованих заходів є актуальним, своєчасним, доцільним і ефективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Київський БКК. Фінансова звітність. Режим доступу: <https://kyivbkk.com/finansova-zvitnist/>
2. Юрчишина Л. В., Волинець С. М. Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємств. Ефективна економіка. 2011. № 8.
3. Урядовий портал [електронний ресурс] єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua-publisharticle.
4. Турчак В. В. Методика оцінки фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах господарювання. Молодий вчений. 2014. № 8 (11). С. 49-52.
5. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємства: навчальний посібник / М. Д. Білик. – К.: КНЕУ, 2015. – 325 с.
6. Богданович О. Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу / О. Г. Богданович // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – 21 с.
7. Бойчик І. М. Економіка підприємства: навч. посіб. / І. М. Бойчик. – К.: Атіка, 2017. – 528 с.
8. Бондар Н. М. Економіка підприємства: навч. посібн. / Н. М. Бондар – К.: Видавництво А. С. К., 2014. – 400 с.
9. Буряк П. Ю. Фінансово-економічний аналіз: підручник / П. Ю. Буряк. – К.: ВД «Професіонал», 2014. – 528 с.
10. Говорушко Т. А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу: монографія / Т. А. Говорушко, Н. І. Клімаш. – К.: Логос, 2015.
11. Економічна енциклопедія: у 3 т. / Відп. ред. С. В. Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр "Академія", 2010. – Т. 1. — 864 с.
12. Іщенко І. І. Оцінка економічної ефективності виробництва та затрат / І. І. Іщенко, С. П. Терещенко – К.: Вища школа, 2014. – 187 с.
13. Керейцева Г. Г. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. / Г. Г. Керейцева. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2014. – 531 с.
14. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л. О.

Коваленко, Л. М. Ремньова. – К.: Знання, 2015. – 485 с.

15. Ковальчук І. В. Економіка підприємства: навч. посіб. / І.В. Ковальчук. – К.: Знання, 2018. – 697 с.

16. Кураков Л. П. Економіка і право: словник-довідник / Л. П. Кураков – Тернопіль: Економічна думка, 2014. – 18 с.

17. Макконелл К. Р. Экономикс: принципы, проблемы, политика / К. Р. Макконелл, С. Л. Брю; пер. с англ. – Изд. 13. – М.: ИНФРА-М, 2016. – 974 с.

18. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: конспект лекцій: навч. посіб. / Л. Г. Мельник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2014. – 412 с.

19. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник / Є. В. Мних. – Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 472 с.

20. Петрович Й. М. Економіка підприємства: підручник / Й. М. Петрович. – Львів: «Новий світ-2014», 2014. – 680 с.

21. Поддєрьогін, А. М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства / А. М. Поддєрьогін, Я. І. Невмержицький. – Фінанси України, 2017. – 119-127 с.

22. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник / П. Я. Попович. – Тернопіль: Економічна думка, 2015. – 630 с.

23. Пономаренко В.С. Стратегічне управління підприємством: монографія / В.С. Пономаренко. – Х.: Основа, 2019. – 620 с. 134

24. Рац О. М. Визначення сутності поняття «ефективність функціонування підприємства» / О. М. Рац // Економічний простір: Зб. наук. праць. – 2016. – №15. – 275-285 с.

25. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник / Г. В. Савицька. – К.: Знання, 2015. – 662 с. 135

26. Статистична інформація. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

27. Федоренко В. Г. Інвестування: підручник / В. Г. Федоренко – К.: Алеута, 2016. – 443 с.

28. Філатов О. К. Проблема підвищення рівня конкурентоспроможності продукції підприємств / О. К. Філатов. – К.: КНЕУ, 2019. – 30 с.
29. Фролова Т. О. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань / Т. О. Фрутова. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2015. – 253 с.
30. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / О. О. Шеремет. – К.: 2015. – 196 с.
31. Шацька З.Я., Розпереза В.І. Теоретико-методичні аспекти підвищення конкурентоспроможності вітчизняних туристичних підприємств // З.Я. Шацька, В.І. Розпереза. – Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне фахове видання. – №14. – 2016. – 13 с. – 0,62 д.а. – <http://globalnational.in.ua/issue-14-2016/22-vipusk-14-gruden-2016-r/2616-shatska-z-yarozpereza-v-i-teoretiko-metodichni-aspekti-pidvishchennyakonkurentospromozhnosti-vitchiznyanikh-turistichnikh-pidpriemstv>
32. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: навч. посіб./ З. Є. Шершньова, С.В. Оборська. – К.: КНЕУ, 2019. –384 с.
33. Шацька З.Я., Горбач С.В. Шляхи підвищення прибутковості вітчизняних підприємств в умовах пандемії COVID-19. Формування ринкових відносин в Україні. 14 с. листопад 2021 р. Режим доступу: <http://dndiime.org.ua/page/pdfjournal-1>
34. Школьник І. О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / І.О. Школьник, І.М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]-К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.
35. Ясишена В. В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_Gum/Ekpr/2008_16/yasish.pdf. вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2014. – Випуск 8. – С. 75–81.
36. Якимчук Т.В. Соціально-економічна ефективність підприємства та її значення в сучасних умовах / Т.В. Якимчук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtpdf.

37. Пігуль Н. Г., Дейнека О. В., Дехтяр Н. А., Люта О. В. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2017. 337 с.

38. Моделі та методи стратегічного управління розвитком підприємства : монографія / В. В. Москаленко, М. Д. Годлевський. – Харків : Видавництво «Точка», 2018. – 208 с. Іл. 56. Табл. 5. Бібліогр. 310 найм.

39. McNair, C.J. Lynch, R. L. and Cross, K. F. (1990), "Do Financial and Nonfinancial Performance Measures Have to Agree?", Management Accounting, vol. 5, no.11, pp. 26—36.

40. Державний комітет України з енергозбереження . Наказ N 112 від 22.10.2002 Про затвердження Основних положень з нормування питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів у суспільному виробництві.

41.Кобилецький В. Р., Коефіцієнт фондівдачі / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://analizua.com/slovnik-ekonomichnikh-terminiv/345-pokaznik-fondoviddachi> (дата перегляду: 21.01.2024)

42. Державна служба статистики України (2022). Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/prom.htm

43. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (2022). Харчова і переробна промисловість України URL: <https://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=UA&id=d6d301c2--b4c2>

44. GlobeNewswire (2022). Global Food Service Market Size to Grow by USD 4431.5 Billion, Revenue Forecast, Company Ranking, Competitive Landscape, Growth Factors, And Trends, Vantage Market Research. URL: <https://www.globenewswire.com/en/newsrelease/2022/05/24/2449485/0/en/Global-Food-Service-Market.html>

45. Міністерство аграрної політики та продовольства України (2022). Сільський розвиток. URL: <https://minagro.gov.ua/tag/rozvitok-silskih-teritorij>

46. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (2022). Український бізнес під час війни. URL: <http://www.ier.com.ua/ua>

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК"	Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
Територія	Святошинський р-он м. Києва	за ЄДРПОУ	40877052		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	8038600000		
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошніаних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КОПФГ	240		
		за КВЕД	10.71		

Середня кількість працівників¹ 702
Адреса, телефон вулиця Чааляєва Петра, буд. 7, м. Київ, 2743941

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 20 20 р.

Форма N 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12	3
первісна вартість	1001	207	207
накопичена амортизація	1002	195	204
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 393	3 639
Основні засоби	1010	21 549	24 547
первісна вартість	1011	34 725	45 360
знос	1012	13 176	20 813
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	23 954	28 189
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22 936	31 595
Виробничі запаси	1101	19 172	25 707
Незавершене виробництво	1102	478	486
Готова продукція	1103	3 120	5 276
Товари	1104	166	126
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	106 587	98 668
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130		
за виданими авансами		17 613	21 521
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13 344	39 334
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 125	17 861
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	7 834	3 548
Витрати майбутніх періодів	1170	9	205
Інші оборотні активи	1190	1 579	4 777
Усього за розділом II	1195	172 193	213 961
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
	1200	12	12
Баланс	1300	196 159	242 162

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100	100
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	112 660	171 514
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	112 760	171 614
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	133	731
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Усього за розділом II	1595	133	731
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	47 498	39 735
розрахунками з бюджетом	1620	12 306	9 905
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 564	3 344
розрахунками зі страхування	1625	1 733	2 348
розрахунками з оплати праці	1630	8 228	9 197
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	9 811	269
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3 586	4 172
Доходи майбутніх періодів	1665	47	51
Інші поточні зобов'язання	1690	57	4 140
Усього за розділом III	1695	83 266	69 817
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	196 159	242 162

Керівник

Головний бухгалтер

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юріївна

¹ Визначення в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Фінансова звітність підтверджена аудиторським звітом від 25.03.2021 року

Директор

ТОВ "Українська аудиторська компанія "КРЕДО"

Махмудов Г.І.

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК"

за ЄДРПОУ

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2021	01	01
40877052		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 20 20 р.

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	677 713	644 697
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(324 542)	(321 447)
Валовий:			
прибуток	2090	353 171	323 250
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	8 110	3 936
Адміністративні витрати	2130	(31 982)	(27 326)
Витрати на збут	2150	(234 251)	(208 977)
Інші операційні витрати	2180	(23 676)	(15 507)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	71 372	75 376
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	285	164
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(34)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	71 657	75 506
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(12 803)	(13 587)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	58 854	61 919
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	58 854	61 919

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	197 754	196 203
Витрати на оплату праці	2505	146 777	125 753
Відрахування на соціальні заходи	2510	29 168	25 515
Амортизація	2515	9 437	5 945
Інші операційні витрати	2520	218 538	195 740
Разом	2550	601 674	549 156

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юріївна

Фінансова звітність підтверджена аудиторським звітом від 25.03.2021 року

Директор

ТОВ "Українська аудиторська компанія "Кредо"

Махмудов Г.І.

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК"	за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2021	01	01
(найменування)			40877052		

Дата (рік, місяць, число)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 2020 р.

 Форма N 3 Код за ДКУД 240
 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	754 167	683 176
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	279	9 313
Надходження від повернення авансів	3020	47 673	4 591
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	118	118
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Інші надходження	3095	3 426	3 132
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(460 486)	(447 744)
Праці	3105	(114 464)	(99 730)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(30 533)	(26 738)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(95 241)	(83 723)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(13 424)	(13 077)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(53 620)	(46 121)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(28 197)	(24 525)
Витрачання на оплату авансів	3135	(49 814)	(14 607)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(8 625)	(59)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(707)	(1 881)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	45 793	25 848

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Інші надходження	3250	17 664	-
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(14 034)	(3 797)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(43 667)	(13 100)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(40 037)	(16 897)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	(-)	(-)
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-

1	2	3	4
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	5 756	8 951
Залишок коштів на початок року	3405	10 125	1 784
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1 980	(610)
Залишок коштів на кінець року	3415	17 861	10 125

Керівник

Головний бухгалтер

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юріївна

Фінансова звітність підтверджена аудиторським звітом від 25.03.2021 року

Директор

ТОВ "Українська аудиторська компанія "КРЕДО"

Махмудов Г.І.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 "Звітний вплив до фінансової звітності"

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК"
Територія Святошинський р-он м. Києва
Організаційно-правова форма господарювання товариство з обмеженою
Вид економічної діяльності Виробництво хліба та хлібобулочних вир.
Середня кількість працівників² 735
Адреса, телефон вулиця Чапаєва Петра, буд. 7, СВЯТОШИНСЬКИЙ р-н, м. КИ
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КАТОТТГ¹
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
2022	01	01
40877052		
UA800000000000875863		
240		
10.71		

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2021 р.

Актив		Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1		2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	3	302
первісна вартість		1001	207	521
накопичена амортизація		1002	204	219
Незавершені капітальні інвестиції		1005	3 639	4 502
Основні засоби		1010	24 547	31 907
первісна вартість		1011	45 360	64 121
знос		1012	20 613	32 214
Інвестиційна нерухомість		1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016	0	0
Знос інвестиційної нерухомості		1017	0	0
Довгострокові біологічні активи		1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	0	0
інші фінансові інвестиції		1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	0	0
Відстрочені податкові активи		1045	0	0
Інші необоротні активи		1090	0	0
Усього за розділом I		1095	28 189	36 711
II. Оборотні активи				
Запаси		1100	31 595	37 159
Виробничі запаси		1101	25 707	30 451
Незавершене виробництво		1102	486	608
Готова продукція		1103	5 276	5 796
Товари		1104	126	301
Поточні біологічні активи		1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		1125	98 668	136 687
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами		1130	21 521	51 589
з бюджетом		1135	0	1
у тому числі з податку на прибуток		1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів		1140	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків		1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	39 334	58 914
Поточні фінансові інвестиції		1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти		1165	17 861	25 911
Витрати майбутніх періодів		1170	205	202
Інші оборотні активи		1190	4 777	4 639
Усього за розділом II		1195	213 961	315 102
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	12	0
Баланс		1300	242 162	351 813

Продовження:			
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	100	100
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	254
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	171 514	244 249
Неоплачений капітал	1425	0	0
Випучений капітал	1430	0	0
Усього за розділом I	1495	171 614	244 603
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	731	1 418
Довгострокові кредити банків	1510	0	10 000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	6 268
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	731	17 686
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	2 993
товари, роботи, послуги	1615	39 735	50 795
розрахунками з бюджетом	1620	9 905	11 838
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 344	6 524
розрахунками зі страхування	1625	2 348	2 491
розрахунками з оплати праці	1630	9 197	9 672
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	269	693
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточні забезпечення	1660	4 172	2 986
Доходи майбутніх періодів	1665	51	70
Інші поточні зобов'язання	1690	4 140	7 986
Усього за розділом III	1695	69 817	89 524
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	242 162	351 813

Керівник

Головний бухгалтер

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юріївна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК" (найменування)

Дата (рік, місяць, день)

ЄДРПОУ

КОДИ

2022 01 01

40877052

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2021 р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	795 438	677 713
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(398 990)	(324 542)
Валовий:			
прибуток	2090	396 448	353 171
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	7 365	8 110,00
Адміністративні витрати	2130	(35 924)	(31 982)
Витрати на збут	2150	(253 435)	(234 251)
Інші операційні витрати	2180	(25 971)	(23 676)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	88 483	71 372
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	489	285
Фінансові витрати	2250	(253)	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(18)	()
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	88 701	71 657
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-15 966	-12 803
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	72 735	58 854
збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

продовження

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	72735	58854

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	239 057	197754
Витрати на оплату праці	2505	172 591	146777
Відрахування на соціальні заходи	2510	34 276	29168
Амортизація	2515	12 657	9437
Інші операційні витрати	2520	230 030	218538
Разом	2550	688 611	601674

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,00000	0,00000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,00000	0,00000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00000	0,00000

Керівник

Головний бухгалтер

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юріївна

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК"	за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2021	01	01
(найменування)			40877052		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 20 20 р.

Форма N 3	Код за ДКУД	240 1801004
-----------	-------------	----------------

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	754 167	683 176
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	279	9 313
Надходження від повернення авансів	3020	47 673	4 591
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	118	118
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Інші надходження	3095	3 426	3 132
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(460 486)	(447 744)
Праці	3105	(114 464)	(99 730)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(30 533)	(26 738)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(95 241)	(83 723)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(13 424)	(13 077)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(53 620)	(46 121)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(28 197)	(24 525)
Витрачання на оплату авансів	3135	(49 814)	(14 607)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(8 625)	(59)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(707)	(1 881)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	45 793	25 848

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої	3235	0	0
середовищної діяльності			
Інші надходження	3250	32469	17664
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(12805)	(14034)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(52314)	(43667)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-32650	-40037
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	10000	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	0	0
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(196)	(0)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(2565)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	7239	0
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	6753	5756
Залишок коштів на початок року	3405	17861	10125
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1297	1980
Залишок коштів на кінець року	3415	25911	17861

Керівник

Головний бухгалтер

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юріївна

резерв збитків або резерв належних виплат	1182	-	-
резерв незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	4 639	8 902
Усього за розділом II	1195	315 102	425 975
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	31
Баланс	1200	351 813	464 492

Посив	Код радика	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100	100
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	254	143
емісійний дохід	1411	-	-
інші курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (зиснократив збиток)	1420	244 249	342 743
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	244 603	342 986
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податки зобов'язання	1500	1 418	2 234
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	10 000	10 000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	6 268	4 220
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні витрати	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дяку-пошу	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	17 686	16 454
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 993	3 093
товари, роботи, послуги	1615	50 793	52 536
розрахунки з бюджетом	1620	11 838	19 403
у тому числі з податку на прибуток	1621	6 524	8 491
розрахунки зі страхування	1625	2 491	2 099
розрахунки з виплати пенсії	1630	9 672	9 163
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	893	758
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	2 986	6 882
Дохід майбутніх періодів	1665	70	55
Відстрочені мінусівні доходи від перестрахування	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 986	11 063
Усього за розділом III	1695	89 524	105 652
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
У частці вибувства активи незароблених пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	351 813	464 492

Керівник

Головний бухгалтер

Полішук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юрївна

1. Кошифатор класифікації територіальних одиниць та територій територіальних громад

2. Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРП/ОУ

КОДИ		
2023	01	01
40877052		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	730 500	795 438
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(358 170)	(398 990)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	372 330	396 448
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	15 659	7 365
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(35 802)	(35 924)
Витрати на збут	2150	(206 965)	(253 435)
Інші операційні витрати	2180	(23 331)	(25 971)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	121 891	88 483
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	222	489
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(1 755)	(253)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(9)	(18)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	120 349	88 701
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(21 855)	(15 966)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	98 494	72 735
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	98 494	72 735

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	286 668	239 057
Витрати на оплату праці	2505	136 278	172 591
Відрахування на соціальні заходи	2510	24 566	34 276
Амортизація	2515	12 344	12 657
Інші операційні витрати	2520	191 327	230 030
Разом	2550	651 183	688 611

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивиденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Євгенія Юріївна

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Київський БКК"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДН		
2023	01	01
40877032		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2022 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	808 184	857 847
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	3 276	4 490
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	189
Надходження від повернення авансів	3020	24 581	24 519
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	442	382
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	274	847
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(547 419)	(556 386)
Праці	3105	(106 490)	(137 062)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(27 442)	(36 393)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(104 891)	(101 126)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(19 072)	(12 099)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(59 541)	(54 996)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(26 278)	(34 030)
Витрачання на оплату авансів	3135	(2 817)	(24 491)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(39)	(2)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(462)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(4 539)	(650)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	42 658	32 164
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	48 791	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	32 469

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(5 004)	(-)
необоротних активів	3260	(15 896)	(12 805)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(52 382)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(52 314)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-24 497	-32 650
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	10 000
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(1 634)	(196)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(2 565)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1 634	7 239
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	16 533	6 753
Залишок коштів на початок року	3405	25 911	17 861
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	3 450	1 297
Залишок коштів на кінець року	3415	45 894	25 911

Керівник

Головний бухгалтер

Поліщук Віктор Володимирович

Власова Світлана Юрївна